



# Den kulturelle Listerpakken

Et notat om kulturelt samarbeid i Listerregionen

Oxford Research er et nordisk analyseselskap. Vi dokumenterer og utvikler kunnskap gjennom analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger. Vi kombinerer vitenskapelige arbeidsmetoder med kreativ idéutvikling for å tilføre våre kunder ny kunnskap. Vårt spesialfelt er analyser og evalueringer innen nærings- og regionalutvikling, forskning og utdanning samt velferds- og utdanningspolitikk.

Oxford Research har kontorer i Kristiansand, Stockholm, København, Kotka og Brussel og retter sitt arbeid mot det nordiske og det europeiske markedet.

Se [www.oxford.no](http://www.oxford.no) for mer informasjon om selskapet

## Oxford Research

### SVERIGE

Oxford Research AB  
Box 7578  
Norrländsgatan 12  
103 93 Stockholm  
Telefon: (+46) 702965449  
[office@oxfordresearch.se](mailto:office@oxfordresearch.se)

### FINLAND

Oxford Research OY  
Heikinkatu 7,  
48100, Kotka  
Finland  
GSM: +358 44 203 2083  
[jouni.eho@oxfordresearch.fi](mailto:jouni.eho@oxfordresearch.fi)

### NORGE

Oxford Research AS  
Østre Strandgate 1  
4610 Kristiansand  
Norge  
Telefon: (+47) 40 00 57 93  
[post@oxford.no](mailto:post@oxford.no)

### DANMARK

Oxford Research A/S  
Falkoner Allé 20, 4. sal  
2000 Frederiksberg C  
Danmark  
Telefon: (+45) 33 69 13 69  
Fax: (+45) 33 69 13 33  
[office@oxfordresearch.dk](mailto:office@oxfordresearch.dk)

### BELGIA

Oxford Research  
c/o ENSR  
5, Rue Archimède, Box 4  
1000 Brussels  
Phone +32 2 5100884  
Fax +32 2 5100885  
[secretariat@ensr.eu](mailto:secretariat@ensr.eu)

Tittel: Den kulturelle Listerpakken  
Undertittel: Et notat om kulturelt samarbeid i Listerregionen  
Oppdragsgiver: Kulturnettverket i Lister  
Prosjektperiode: November 2012- Mars 2013  
Prosjektleder: Aase Marthe J. Horrigmo

## Forord

Listerregionen har de siste årene utmerket seg på interkommunalt samarbeid. Gjennom Listerpakken har vei-nettet i regionen blitt forbedret og det er i dag mulig å nå 30 000 innbyggere ved å kjøre inntil 30 minutter i bil.

Denne endringen kan også ha innvirkning på kulturtilbudet i regionen. Kortere reiseavstander gjør det lettere å benytte seg av tilbudet i nabokommunen. Samtidig gir det innbyggerne muligheter til å nyte flere kulturelle tilbud og aktiviteter enn hva som er tilgjengelig i egen kommune.

Denne rapporten tar utgangspunkt i det mulighetsrommet som er skapt i Listerregionen og beskriver og analyser mulighetene som ligger i å styrke samarbeidet mellom kommunene på kulturfeltet.

Oxford Research har i 2012 og 2013 vært engasjert i arbeidet med Den kulturelle Listerpakken. Innenfor ram-mene av 80 000 kroner har vi gjennomført en enkel datainnsamling i kommunene i regionen og analysert kul-turtilbudet i regionen og skissert noen områder der det er hensiktsmessig å styrke samarbeidet i regionen. Resultatet av dette arbeidet er oppsummert i denne rapporten.

Rapporten er finansiert av skjønnsmidler tildelt fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Oxford Research vil benytte anledningen til å takke medlemmene i Lister Kulturnettverk og spesielt Britt-Mari Langerud, samt Listerrådets sekretariatsleder Svein Vangen, for et godt samarbeid.

Kristiansand, april 2013



Harald Furre

Adm. dir.

Oxford Research AS

# Innhold

|                    |   |           |
|--------------------|---|-----------|
| <b>Kapittel 1.</b> | <b>Formål og bakgrunn .....</b>   | <b>7</b>  |
| 1.1                | Generell utvikling i Listerregionen – et bakteppe for kultursatsingen ..... | 7         |
| 1.2                | Prosjekt mål .....  | 7         |
| 1.3                | Om gjennomføring av oppdraget .....   | 7         |
| 1.4                | Prosjektets forankring i regionalt planverk .....                           | 8         |
| <b>Kapittel 2.</b> | <b>Hvorfor samarbeide om kultur?.....</b>                                   | <b>9</b>  |
| 2.1.1              | Fra kommunale til regionale kulturtilbud .....                              | 9         |
| 2.1.2              | Planlegging som verktøy for samarbeid.....                                  | 9         |
| <b>Kapittel 3.</b> | <b>Hva slags kulturtilbud har kommunene i dag? .....</b>                    | <b>11</b> |
| 3.1                | Oversikt over kommunenes score.....   | 12        |
| 3.2                | Kommunenes beskrivelse av eget kulturliv. ....                              | 12        |
| 3.2.1              | Farsund.....  | 12        |
| 3.2.2              | Flekkefjord.....  | 13        |
| 3.2.3              | Hægebostad.....   | 14        |
| 3.2.4              | Kvinesdal.....  | 14        |
| 3.2.5              | Lyngdal.....  | 15        |
| 3.2.6              | Sirdal.....   | 16        |
| 3.3                | Sterke og svake sider i Lister .....  | 16        |
| 3.4                | Oppsummering.....   | 17        |
| <b>Kapittel 4.</b> | <b>Hvor bør kommunene samarbeide mer? .....</b>                             | <b>19</b> |
| 4.1                | Hvor etterspørres administrativt samarbeid? .....                           | 19        |
| 4.1.1              | Koordinering – et verktøy for videre arbeid .....                           | 19        |
| 4.1.2              | Kompetanse .....  | 19        |
| 4.2                | Hvor etterspørres kulturelt samarbeid?.....                                 | 20        |
| 4.2.1              | Egenproduksjon .....  | 20        |
| 4.2.2              | Kulturskolene .....   | 20        |
| 4.2.3              | DKS og kulturell spaserstokk .....  | 21        |
| 4.2.4              | Museum og kulturminnevern.....  | 22        |
| 4.2.5              | Bibliotek.....  | 22        |
| 4.3                | Områder der det er hensiktsmessig å samarbeide .....                        | 22        |
| 4.3.1              | Internt i kulturnettverket.....   | 22        |
| 4.3.2              | Kulturaktiviteter .....   | 23        |
| 4.3.3              | Anlegg og infrastruktur .....   | 25        |
| 4.4                | Felles mål for samarbeidet.....   | 25        |
| <b>Kapittel 5.</b> | <b>Veien videre .....</b>   | <b>27</b> |

|       |                                      |    |
|-------|--------------------------------------|----|
| 5.1   | Like eller unike?.....               | 27 |
| 5.2   | Overordnede problemstillinger .....  | 27 |
| 5.3   | Koordinering .....                   | 28 |
| 5.3.1 | Fagnettverk.....                     | 28 |
| 5.3.2 | Rekruttering .....                   | 28 |
| 5.4   | Samarbeid om kulturaktiviteter ..... | 29 |
| 5.4.1 | Fortidsminnevern og museer .....     | 29 |
| 5.4.2 | Den kulturelle skolesekken .....     | 29 |
| 5.4.3 | Kulturskolene .....                  | 29 |
| 5.4.4 | Egenproduksjon.....                  | 29 |
| 5.5   | Arbeid med mål .....                 | 30 |
| 5.5.1 | Behov for regional kulturplan .....  | 30 |

## Tabelliste

|   |    |
|---|----|
| Tabell 1: Oversikt over kommunenes score på Telemarksforsknings kulturindeks .....  | 11 |
| Tabell 2: Svake og sterke sider i Lister-kommunene .....  | 16 |
| Tabell 3: Oversikt over antall årsverk, antall elever og kostnader i kulturskolene i Lister-kommunene. Tall fra 2010..... | 21 |

## Figurliste

|   |    |
|---|----|
| Figur 1 Driftsutgifter til kultursektoren, nettotall, for årene 2009-2011. .... | 18 |
|---|----|

# Kapittel 1. Formål og bakgrunn

En felles kulturplan mellom de seks kommunene i Listerregionen<sup>1</sup> vil være et viktig verktøy for å overkomme sentrale hindringer for interkommunalt samarbeid og integrasjon. Dette prosjektet har tatt utgangspunkt i kommunene i Lister-regionens ønske om ytterligere samarbeid på kulturfeltet og gir et kunnskapsgrunnlag for et videre samarbeid mellom kulturkontorene i Listerregionen. Rapporten er ment å skulle fungere som et kunnskapsgrunnlag inn i det videre samarbeidet i regionen.

## 1.1 Generell utvikling i Listerregionen – et bakteppe for kultursatsingen

Ønsket om å styrke samarbeidet på kulturfeltet er i tråd med den øvrige utviklingen i Lister-regionen. Gjennom Listerpakken har infrastrukturen mellom kommunene blitt forbedret. Dette arbeidet har allerede gitt resultater og i dag er det mulig å nå en befolkning på 30 000 på 30 minutter.

Regionen som helhet har i dag om lag 35 000 innbyggere. Et marked av denne dimensjonen har rom for et bredt kulturtilbud, samtidig som det også er mulig å tilby kulturelle tjenester som hver av de seks kommunene alene ikke har kapasitet eller ressurser til å tilby.

Endringen i infrastrukturen på samferdselsområdet påvirker hvilke geografiske områder innbyggerne forholder seg til i det daglige. Det er mulig å jobbe i en kommune, bo i en annen og handle i en tredje. Dette mønsteret vil også få betydning for hvilke fritidsaktiviteter og kulturtilbud innbyggere bruker.

Dette gir konsekvenser for det kulturpolitiske feltet av både positiv og negativ art. For det første betyr det at det kommunale kulturtilbudet i den kommunen en person er bosatt ikke er det eneste tilbudet det er naturlig å benytte seg av. Konkurransen øker med andre ord. For det andre skaper dette også muligheter. Det blir mulig å tiltrekke seg nytt publikum, fra andre kommuner. Det kan igjen bety at det er mulig å tilby smalere tilbud som det ellers ikke ville vært marked for, eller tilby tjenester som koster mer fordi de nå er lønnsomme. Slik kan utfordringene knyttet til økt mobilitet benyttes til noe positivt,

som å tilby kulturtjenester av høyere kvalitet eller av en ny type.

I kombinasjon med en bedre ressursutnyttelse, vil et regionalt samarbeid på kulturfeltet legge til rette for å øke kvaliteten på kulturtilbudet i regionen.

## 1.2 Prosjekt mål

De seks kommunene som til sammen danner Listerregionen ønsker å styrke samarbeidet på det kulturfaglige området.

De langsiktige målene ved tiltaket er å få en bedre ressursutnyttelse på kulturfeltet. Dette vil igjen gjøre det mulig å bedre kulturtilbudet for regionenes innbyggere og sikre dem gode kulturelle opplevelser. Dette vil slik bidra til å bedre levekårene i regionen.

Gjennom samarbeidet er det ønskelig å sikre at den kulturelle grunninfrastrukturen i regionen fungerer, slik at kommunens innbyggere har mulighet til å en rekke grunnleggende kulturtjenester slik som blant annet kulturskoletilbud og bibliotek.

I tillegg er det ønskelig at samarbeidet skal bidra til å heve den kulturfaglige kompetansen i regionen, slik at regionen i større grad enn i dag kan stå på egne bein på kulturfeltet.

De konkrete målsetningene i prosjektet er i tråd med dette å skape grunnlag for:

- En mer effektiv ressursutnyttelse på kulturfeltet gjennom et felles investeringsprogram.
- En høyere kvalitet i det regionale kulturtilbudet.
- En etablering av en felles kommunikasjonsstrategi for promotering av kulturtilbudet i regionen både innad og mot turister og besøkende.
- En videre prosess med tanke på ytterligere samarbeid mellom kommunene i regionen.
- Bedre interkommunal planlegging på kulturfeltet

## 1.3 Om gjennomføring av oppdraget

Det oppdraget denne rapporten springer ut av, har hatt relativt snevre rammer. Formålet har vært å

<sup>1</sup> De seks kommunene er Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kvinesdal, Lyngdal og Sirdal.

gjennomføre en analyse av kulturtilbudet i regionen og skrive en rapport som kan fungere som et analyseredskap for kulturnettverket og beslutningstakere i regionen.

Arbeidet og datakildene kan oppsummeres som følgende:

- Gjennomføring av en enkel datainnsamling, hovedsakelig basert på dokumenter og intervjuer av Kulturnettverkets medlemmer
- Med utgangspunkt i innsamlet informasjon, beskrive hvordan kulturfeltet ser ut i regionen i dag, definere enkeltområder der kommunene og regionen har sterke/svake sider.
- Beskrive arbeidet med kulturskolen i Lister som en best-case
- Komme med anbefalinger om:
  - Mulig kulturelle mål for samarbeidet
  - Områder der samarbeid er hensiktsmessig, med utgangspunkt i hvilke områder kom-

munene i nettverket ønsker å prioritere, samt hvilke områder som er egnet til samarbeid

## 1.4 Prosjektets forankring i regionalt planverk

Prosjektet har god forankring i de eksisterende regionale plandokumentene Regionalplan Agder 2020 og Listerplanen 2006. Betydningen av interkommunalt samarbeid innenfor kulturfeltet trekkes frem i Regionalplan Agder. Rent konkret trekkes det frem at det er nødvendig å etablere samarbeidssentra for kulturinstitusjoner i regionen. Samarbeid mellom kommunene er kjernen i Listerplanen 2006. Hovedmålet for kulturfeltet er her at Lister skal være en attraktiv region for fastboende, nyetablerte og tilreisende. Samarbeid er et sentralt verktøy for å nå dette målet.



## Kapittel 2. Hvorfor samarbeide om kultur?

Kortere avstander, målt i kjøretid, mellom kommunene i regionen skaper nye muligheter også for kulturfeltet. For å kunne utnytte disse mulighetene er det nødvendig å inkludere et regionalt perspektiv, i tillegg til det tradisjonelle kommunale perspektivet, når kulturtilbudet i kommunene planlegges og utvikles.

Det har lenge vært et fokus på hvilken rolle kultur kan spille i et regionalt utviklingsperspektiv. Denne tankegangen har gjerne vært inspirert av Richard Floridas ideer. Mange av Floridas ideer om kulturens rolle for å skape attraktive regioner har vist seg ikke å ha noen stor betydning i Norge<sup>2</sup>, og spesielt i mindre byer og regioner er gevinsten lav. Til tross for at kultur i liten grad bidrar til å tiltrekke seg kompetansesarbeidskraft, er det tydelig at kulturhus og kulturtilbud har en funksjon for å skape sosiale møteplasser<sup>3</sup>. Slik kan kulturtilbudet være med på å utvikle regional stolthet og identitet. Det sentrale punktet er her at selv om kultur kan bidra positivt til å skape regional identitet og møteplasser, er det gjennom et godt kulturtilbud<sup>4</sup> at denne effekten kan hentes ut. Det er rimelig å anta at det samme vil være tilfellet for idrett.

Målet bør derfor først og fremst være å skape et velfungerende tilbud til regionens innbyggere innenfor kultur- og idrettssektoren. Dette vil kunne bidra til å øke regionens attraktivitet, men det avgjørende er likevel at det gir et bedre tilbud til innbyggerne og slik bidrar til å skape gode levekår i Listerregionen.

### 2.1.1 Fra kommunale til regionale kulturtilbud

Det stilles etter hvert store krav til kommunale tjenester fra innbyggerne<sup>5</sup>. Kommunene har i mange år satset på blant annet fysisk infrastruktur for å kunne tilby de tjenestene som etterspørres. Dette har innenfor kulturfeltet gitt nye kulturhus og idrettsanlegg. Effekten av dette er en høyere kvalitet på bygningsmassen, men også økte kostnader.

Det er en utfordring for mindre kommuner å kunne tilby den bredden av, og kvaliteten på, tjenester som etterspørres. Det er også en utfordring at mange tilbud, slik som teater og konserter, trenger et stort marked. Dersom tilbudene blir for like i nærliggende kommuner vil dette i stedet for å skape bedre tilbud kunne bidra til at de mange kommunale tilbudene undergraver hverandre. Risikoen for at kommunene konkurrerer om det samme publikummet øker også når kommunikasjonen mellom kommunene blir enklere og bedre.

Gjennom regionalt samarbeid er det mulig å hindre at kommunene tilbyr like tjenester innenfor områder hvor samarbeid er naturlig. I stedet kan kommunene tilby tjenester som utfyller hverandre. *Det å ivareta den regionale dimensjonen også i den lokale dagligdags utformingen av kulturpolitikk kan på sikt bidra til bedre ressursutnyttelse i regionen, og et regionalt kulturtilbud som både evner å tilby en bredde i aktivitetene og samtidig tilby tjenester av høy kvalitet.*

### 2.1.2 Planlegging som verktøy for samarbeid

Det er flere faktorer som er viktige for at samarbeidet på tvers av kommunene skal gi de ønskede resultatene. Den første faktoren er den organisatoriske forankringen av prosjektet. Rent organisatorisk er det allerede etablert et kulturnettverk i Listerregionen. Nettverkstankegangen kjenner vi fra governance-tradisjonen, der politikknettverk er et velkjent fenomen<sup>6</sup>.

Utfordringen i et slikt nettverk er at den tradisjonelle hierarkiske styringsformen i offentlig sektor ikke er anvendbar i et slikt konstellasjon<sup>7</sup>. I stedet er det snakk om mer eller mindre likeverdige parter, der ingen enkelt part kan instruere de andre til å gjennomføre noe.

Når instruksjonsmyndigheten mangler, er det andre former for styring som blir viktige. Tidligere forskning har vist at tilliten mellom aktørene i nettverket er viktig for å få til et godt samarbeid<sup>8</sup> ettersom tillit

<sup>2</sup> Andersen, Kristina Vaarst, Markus Bugge, Høgni Kalsø Hansen, Arne Isaksen, and Mika Raunio. 2010. "One Size Fits All? Applying the Creative Class Thesis onto a Nordic Context". *European Planning Studies* 18, no. 10: 1591-1609.

<sup>3</sup> Laurell-Steinlund, K. (2010) "Value creation in development and construction of public buildings: the case of houses of culture." Luleå tekniska universitet. 88 p.

<sup>4</sup> Ibid.

<sup>5</sup> Rose, Lawrence E (2011). Den krevende borger: Kveles lokaldemokrati? i: Harald Baldersheim & Eivind Smith (red.), *Lokalt demokrati uten kommunalt selvstyre?*. Abstrakt forlag.

<sup>6</sup> R.A.W. Rhodes (2007) "Understanding Governance: Ten Years On" i *Organization Studies* 28: 1243-1264.

Klijn, E-H. (2008) "Governance and Governance Networks in Europe" i *Public Management Review*, Volume 10 (4), pp. 505-525.

<sup>7</sup> Goldsmith, S. & W. D. Eggers (2004) *Governing by Network*. Brookings Institution Press.

Klijn, E-H. (2008) "Governance and Governance Networks in Europe" i *Public Management Review*, Volume 10 (4), pp. 505-525.

<sup>8</sup> Williamson, O.E. (1993) *Calculativeness, Trust, and Economic Organization*, *Journal of Law and Economics*, University of Chicago Press, vol. 36(1): 453-86

bidrar til å redusere transaksjonskostnader i nettverket.

Et annet kjent problem ved samarbeid er gratispassasjerproblemet<sup>9</sup>. Fordi det foreligger en mulighet til å være gratispassasjer, vil en gruppe aktører ikke nødvendigvis samarbeide selv om det er til deres felles beste. Frykten for at andre vil være gratispassasjer gjør at insentivene for samarbeid reduseres. Det er derfor nødvendig å redusere dette problemet for å få til effektivt samarbeid. Dette gjøres for eksempel gjennom å klarlegge reglene for samarbeid i forkant. En felles kulturplan vil nettopp gjøre dette og slik legge til rette for et nærere samarbeid.

Kulturnettverket i Lister har allerede etablert seg som en arena med flere funksjoner. For det første er det en viktig arena for diskusjon om utviklingen av kulturtilbudet i regionen og kultursjefene i regionen møtes regelmessig i regi av nettverket. For det andre legger nettverket til rette for kompetanseutveksling mellom de seks kulturkontorene i regionen og bidrar slik til faglig utvikling for de ansatte. Denne arbeidsformen gjør at den kulturfaglige kompetansen som finnes ved de ulike kulturkontorene i regionen blir lettere tilgjengelig for samtlige kommuner. Dette er også en fordel i arbeidet med å rekruttere kvalifiserte kulturarbeidere. Gjennom å kartlegge regionale behov er det mulig å rekruttere nyansatte med spesialisert utdanningsbakgrunn samtidig som de ansatte blir en del av et større nettverk. For det tredje er dette nettverket en pådriver for samarbeid mellom kommunene.

---

Kiland, C. (2012) "SUKSESS MED BISMAK. Suksessfaktorer i interkommunalt samarbeid om individuell tjenesteyting." Paper presentert på NORKOM Nordisk kommuneforskerkonferanse, 24.-25. november 2011, Göteborg, Sverige.

<sup>9</sup> Se for eksempel M. Olson (1965) *The Logic of Collective Actions*.

## Kapittel 3. Hva slags kulturtilbud har kommunene i dag?

Telemarksforskning presenterer hvert år en oversikt over kulturlivet i norske kommuner. Kommunenes score på ti ulike indikatorer for kulturlivet er tilgjengelig fra denne undersøkelsen. Vi vil kort presentere hovedfunnene her for de seks Listerkommunene, men aller først vil vi gi en liten innføring i hvilke indikatorer kulturindeksen inneholder.

Det er ti ulike områder som her måles, de er kalt kunstnere, kulturarbeidere, museum, musikk/konsert, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskole/den kulturelle skolesekken, offentlige støtteordninger og frivillighet.

**Kunstnere** inneholder mål på kunstnermangfoldet i kommunen, kunstnertetthet og tildelinger fra Statens kunstnerstipend.

**Kulturarbeidere** inkluderer antallet sysselsatte i kulturnæringene i kommunen.

**Museumskategorien** inneholder kommunenes bruk av midler til museum og antall museumsbesøk.

**Konserter og musikk**-kategorien bygger på konserttall fra Tono og brutt ned på antall konserter per innbygger i kommunene, samt hvor store disse konsertene er.

**Kino** bygger på antallet filmer vist i kommunene brutt ned på filmer per 100 innbyggere, samt andelen norske filmer.

**Bibliotek**-kategorien bygger på antallet biblioteksbesøk og utlånstall fra bibliotekene i kommunene.

**Scenekunst** inkluderer antallet teater-, opera- og danseforestillinger, samt publikummet på disse.

**Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken** er et mål på tilbudet til barn og unge og inkluderer antall elever i kulturskolen, årstimer i kulturskolen og antall forestillinger i regi av Den kulturelle skolesekken.

**Sentrale tildelinger** inkluderer tre støtteordninger, Frifond, tildelinger fra Riksantikvaren og Norsk kulturminnefond, samt Norsk Kulturråds tildelinger til stedbunden aktivitet.

**Frivillighetstallene** er basert på moms-refusjonen fra for frivillige organisasjoner, samt antall medlemmer i kor, korps og historielag.

De ti indikatorene vektet noe ulikt, nærmere informasjon om dette kan finnes her: [http://www.tmforsk.no/fag/tema.asp?gID=Kl&t\\_id=105](http://www.tmforsk.no/fag/tema.asp?gID=Kl&t_id=105)

Til sammen er denne indeksen tenkt å gi et dekkende bilde av kulturaktivitetene i norske kommuner. Dette betyr likevel ikke at indeksen gir et dekkende bilde av tilbudet i alle kommuner som er undersøkt. Spesielt er det viktig å trekke frem at indikatorene bare fungerer godt dersom tallene denne bygger på er korrekte. Vi vet at det foreligger noen rapporteringsfeil i materialet for enkelte Lister-kommuner. I tillegg er det blant annet slik at blant annet tallene for frivillighet ikke favner alle typer frivillighet i kommunene, slik at bildet her ser ut til å avvike fra det kommunene selv mener.

Når denne indikatoren likevel er med i rapporten, er det fordi den, til tross for sine svakheter, beskriver feltet på en slik måte at det er sammenlignbart på tvers av kommunegrensene på de fleste områder. Det er viktig å presisere at indeksen bare er én del av dataene rapporten bygger på og at denne først og fremst skal fungere som et utgangspunkt for den videre presentasjonen av kulturlivet i regionen.

Telemarksforskningens indeks gir ulike rangeringer av de seks Lister-kommunene. Med unntak av Lyngdal og Hægebostad, er alle kommunene rangert blant de 100 beste kommunene:

**Tabell 1: Oversikt over kommunenes score på Telemarksforskningens kulturindeks**

| Kommune     | Rangering, 2012 |
|-------------|-----------------|
| Farsund     | 33              |
| Flekkefjord | 46              |
| Kvinesdal   | 77              |
| Sirdal      | 84              |
| Lyngdal     | 191             |
| Hægebostad  | 367             |

Kilde: Telemarksforskningens kulturindeks, 2012

Det overordnede bildet er slik at regionen som helhet har et relativt godt tilbud, men det er likevel stor

variasjon i tilbudet mellom kommunene slik det er rangert her.

### 3.1 Oversikt over kommunenes score

Farsund scorer her relativt bra på samtlige områder i indeksen, med unntak for scenekunst. De beste områdene i Farsund, ifølge denne undersøkelsen, bibliotek, museum, konserter og frivillighet. Svakest scorer kommunen på scenekunstheltet, men også kulturskolen og den kulturelle skolesekken kommer her relativt dårlig ut. Antallet kunstnere er den indikatoren med tredje dårligst score.

Flekkefjord har også et bra totalbilde i følge denne indeksen, men også her er scenekunstheltet dårlig representert. Andelen kunstnere er også lav og bibliotekets score er midt på treet. Konserttilbudet rangeres som veldig bra, tett fulgt av andelen sentrale tildelinger og museumsfeltet.

Kvinesdal er også godt innenfor de 100 beste kulturkommunene i landet. Kommunen scorer spesielt bra på konsertsiden, der de er rangert som nummer 24 i landet. De kommer også godt ut på sentrale tildelinger og kino-feltet. Scenekunst og frivillighet er også relativt sterke felt her. De øvrige områdene har allikevel markert dårligere score og spesielt er det antallet kulturarbeidere som trekker ned, her er kommunen rangert som nummer 336 i landet. Også antallet kunstnere og kulturskolen/ den kulturelle skolesekken kommer dårlig ut her. Fasiten for Kvinesdal, slik denne fremkommer i Telemarksforsknings indeks er altså at kulturtilbudet er svært varierende, men det er på de områdene som ikke direkte angir kvaliteten på kulturtilbudet, som andelen kulturarbeidere og kunstnere at kommunen kommer dårligst ut.

Sirdal kommune er totalt rangerer som nummer 84 her. Som for Kvinesdal er også profilen i denne kommunen svært varierende. Sirdal er rangert som nummer seks i landet på museumsfeltet og som nummer 25 på scenekunstheltet og 43 på konsertsiden. Dette er gjennomgående gode tall. Men, i andre enden av skalaen er det lite omfang av sentrale tildelinger til kommunen, frivilligheten er ranger på plass 316 og det er heller ikke mange kulturarbeidere i kommunen. Det er likevel forventet at Sirdal vil få lavere score i de kommende årene, ettersom Riks-teatret ikke lenger har Sirdal på sin liste over faste spillesteder.

Lyngdal kommune har også en profil med varierende score. Best ut kommer her biblioteket som er rang-

ert på plass 15 i landet. Kinotilbudet her er også høyt rangert og det samme gjelder scenekunstheltet. Men det er et stort sprang fra disse scorene og ned til de øvrige kategoriene. Lavest score har kommunen på kulturskolefeltet og den kulturelle skolesekken, med en rangering på som nummer 404. Museumsfeltet får også lav score og det samme gjør frivillighetsfeltet og andelen kunstnere. Lyngdal har med andre ord flere sterke områder, samtidig som de scorer svært lavt på tilbudet til barn og unge.

Klart svakest ut kommer Hægebostad, som er rangert på plass 367 av kommunene i Norge. Til tross for at kommunen totalt scorer lavt, er bibliotektilbudet i kommunen godt. Kulturskolen og den kulturelle skolesekken kommer her relativt bedre ut enn de øvrige områdene og det samme gjelder antallet kulturarbeidere. Svakest ut kommer konserttilbudet og andelen kunstnere, samt museum og kino. Det er nå åpnet et museum i kommunen, slik at dette kan endre seg. Kommunen kommer også relativt svakt ut på frivillig arbeid, men dette ser ut til å være en effekt av hvordan dette måles, ettersom det er et aktivt idrettslag i kommunen, frivillig innsats rundt turstier, samt et aktivt barne- og ungdomsmiljø knyttet til de kristne organisasjonene i kommunen.

### 3.2 Kommunenes beskrivelse av eget kulturliv.

Dette arbeidet bygger først og fremst på intervjuer og samtaler med enhetsledere og kulturkonsulenter i de seks kommunene. I tillegg til at kulturtilbudet og målet med samarbeidet har vært drøftet i flere samlinger med nettverket og Oxford Research, har vi gjennomført en kort papirbasert undersøkelse, der nettverksdeltakerne har beskrevet tilbudet i regionen og egen kommune, samt intervjuer med hver enkelt deltaker i kulturnettverket.

Denne seksjonen vil presentere hvordan disse gruppene beskriver egen kommune, samt andre tilgjengelige data om kommunene.

#### 3.2.1 Farsund

Farsund har det siste året gjort det godt som kulturkommune, noe blant annet Telemarksforsknings kulturindeks viser.

Det er godt tilbud til innbyggerne når det gjelder idrett og friluftsliv. Anleggssituasjonen er her god, og det er et mangfoldig tilbud spesielt til barn og unge. Med utbyggingen av skjærgårdsparken er friluftslivstilbudet i kommunen blitt meget bra.

For kulturtilbudet i kommunen er det et overordnet ønske om å se dette i sammenheng med by- og stedsutvikling for øvrig, slik at tilbudet kan bidra til å sikre urbane møteplasser for innbyggerne.

Byen har en fordel i at det allerede finnes noen private scener. Dette gjør at det finnes et relativt godt konserttilbud i kommunen – i regi av private utøvere og arrangører.

Når det gjelder de lovpålagte oppgavene har Farsund et godt bibliotektilbud. hovedbiblioteket er samlokalisert med Eilert Sundt videregående skole. Det er også en bibliotekfilial på Borhaug. Begge bibliotekene fungerer som skolebiblioteker. Dette gir positive synergier. De ansatte ved biblioteket er opptatt av formidling og arrangerer forfatterkvelder og kurs, i tillegg til andre aktiviteter slik som konserter og barneteater.

Kulturskolen i Farsund er nå samlokalisert med ungdomsklubb og kino og konsertsal i kulturhuset EKKO. 180 elver får undervisning ved kulturskolen, men også korps og kor benytter seg i noen grad av tjenestene ved kulturskolen. Videreutvikling av samarbeidet med nabokommunene er en målsetning for arbeidet i kulturskolen.

Farsund kommune er en aktiv bruker av Den kulturelle skolesekken og bruker ressurser på å utvikle lokale tilbud tilpasset hvert skoletrinn. Dette står i sterk kontrast til hvordan kommunen scorer på Telemarksforsknings indeks. Det er et mål at hver elev skal oppleve to møter med profesjonelle kunstnere og kulturaktører i året. Tilbudet skreddersys ellers til års-trinnene og de læringsmålene som spesifiserer på de estetiske områdene. Hver skole har en egen kulturkonsulent som er ansvarlig for skolens satsing på DKS.

Kommunene har også satset på det de kaller den kulturelle gyngestol, som er dere versjon av den kulturelle spaserstokken. Også på dette området er formålet å sørge for profesjonell kulturformidling, på dette feltet for de eldre i kommunen. Men Farsund har også tatt i bruk amatører til dette, noe de finansierer selv.

Visuell kunst er ellers godt representert i kommunen. Ved Vest-Agdermuseet Lista er det en større skulptursamling. Galleri Lista fyr og Galleri Farsund, samt Farsund kunstforening er deler av kunstaksen i kommunen.

Vest Agder museet er representert i Farsund noe som er med på å trekke opp museumsfeltet i kom-

munen. Sammen med skulpturparken og de mange fortidsminnene i kommunen, gjør dette feltet til en av kommunens kulturelle styrker.

Scenekunstfeltet er kommunens svakeste ledd. Riks-teatret spiller ikke i Farsund, og det er lite aktivitet på teaterfeltet i kommunen. Samtidig har kommunens innbyggere mulighet til å se teater i nabokommunene.

Det er en velfungerende kino i kommunen, med visninger seks dager i uken.

Det er ellers stor frivillig engasjement på kulturfeltet i kommunen.

### 3.2.2 Flekkefjord

Flekkefjord har et relativt vidt spekter på sitt kulturtilbud. Det er et aktivt idrettsmiljø i kommunen, med blant annet stor fotballklubb, kajakk-klubb, turnforening og svømmeklubb.

Musikkfeltet i Flekkefjord er også variert. Kommunen har jazzklubb, rockeklubb og musikkens venner med fokus på klassisk musikk. Kormiljøet i kommunen er også sterkt og det er flere utøvende musikere i kommunen. Musikkinteresserte har i så måte mange muligheter til å få konsertopplevelser i kommunen.

Museums-feltet, fritidstilbudet og den kulturelle skolesekken fungerer også bra i kommunen. Når det gjelder DKS er det her, som i Farsund, egne konsulenter som er ansvarlig for dette tilbudet. På konsertsiden er Fjellparkfestivalen er nå Norges lengstlevende rockefestival.

Kulturskolen i Flekkefjord er stor og kan tilby et relativt bredt spekter av undervisningstilbud. Det omfattende samarbeidet på dette området er også med på å gi unge med interesser innenfor musikk og kultur muligheter til å utvikle seg videre. Flekkefjord kulturskole er også den eneste kulturskolen i regionen som kan tilby undervisning på teaterområdet.

En stor utfordring for kommunen er at infrastrukturen er svak. Hverken kulturskole, kino eller biblioteket har per i dag tilfredsstillende lokaler. Ettersom det i kommunen heller ikke fins en egen scene, spiller verken Riksteatret eller Rikskonsertene i Flekkefjord. Scenekunsttilbudet på teatersiden er dermed svakt i kommunen. Mangelen på scener er også et hinder for den videre utviklingen på musikkensiden. Kirkene er i dag viktige lokaler for konserter, men

det er også begrensende med tanke på hvilke konserter som er mulig å gjennomføre.

For bibliotekets del er dårlige lokaler med på å gjøre det vanskelig å formidle. Bibliotekets ansatte har likevel høy kompetanse og er aktive på formidlingsfeltet, men lokalene er likevel et hinder for å få gjennomført ønsket aktivitet.

Det arbeides per i dag med å lage et kultursentrum/kulturhus i Flekkefjord, men arbeidet har fått mindre tilskudd fra spillemidlene enn planlagt.

### 3.2.3 Hægebostad

---

Hægebostad er den kommunen som har det svakest utbygde kulturtilbudet av kommunene i regionen. Denne kommunen er også den minste, målt i antall innbyggere.

Kommunen har likevel et velfungerende idrettsmiljø, med store innslag av frivillighet. Friluftsrådet i samarbeidet med idrettslaget har også bidratt til å sikre god merking av flere turveier i kommunen.

Det er dermed en rekke tilbud på friluftsliv og idrettssiden i kommunen.

Tingvatn Fornminnepark er igjen åpnet. Dette gir kommunen nye muligheter, både med tanke på nye lokaler og tilbudet i museet med gravmonumenter fra vikingetiden. Museet er eid 50 % av kommunen og 50 % av Vest-Agder fylkeskommune.

Bygdemuseet er lokalisert ved siden av fornminneparken og inneholder blant annet et skolehus.

Det er to biblioteker i kommunen, ett hovedbibliotek og en filial. Åpningstidene er begrenset, men besøkstallene og utlånstallene er gode, noe som kulturindeksen viser. Begge bibliotekene ligger i tilknytning til skoler, noe som gir en mulighet til å kombinere skolebibliotek virksomhet med virksomhet rettet mot kommunens innbyggere for øvrig.

Kommunen har scene i idrettshallen, men har ellers ingen egen scene beregnet for konserter eller teater. Riksteatret spiller ikke i kommunen. Det er heller ingen tilbud om konserter eller kino i kommunen.

Kulturskolen i kommunen er organisert i samarbeid med Åseral og Audnedal kommune. Hægebostad er med andre ord ikke med i kulturskolesamarbeidet i Lister-regionen. Gjennom samarbeidet med Åseral og Audnedal sikres bredde i tilbudet til kulturskoleelevene.

Kommunen har to sentrer, ett i syd og ett i nord av kommunen. Disse har blant annet hver sin skole. Det er 30 minutter å kjøre fra den sydlige delen av kommunen til Lyngdal og Kvinesdal. Innbyggerne har dermed mulighet til å benytte seg av tilbudet som er i disse kommunene, slik som kino og teater eller konserter.

Det er lite realistisk å bygge kino eller scene i kommunen i dag. Utfordringen for kommunen ligger dermed heller i å sikre at informasjon og kjennskap om regionens øvrige tilbud når ut til innbyggerne og videreutvikle de tilbudene som allerede finnes i kommunen.

### 3.2.4 Kvinesdal

---

Kommunestyret i Kvinesdal har et ønske om å utvikle kommunen som den attraktiv bokommunen, noe som også har fått betydning for kultursektoren.

Kulturhuset muliggjør en rekke aktiviteter. For det første er Kvinesdal fast spillested for Riksteatret. Agder Teater turnerer også her, men i forbindelse med oppstarten av Kilden i Kristiansand, har turneaktiviteten avtatt noe. Fra våren 2013 er de på plass igjen med forestillinger.

Ellers så leies kulturhuset mye ut lokale arrangører som har arrangement, revyer og konserter.

Det er også en del konserter og show i kulturhuset, der kommunen gjerne hyrer inn kjente norske artister til å spille og underholde. Norway Rock festivalen har tidligere bidratt til mange konserter sommerstid, men er nå nedlagt. Ellers så er det flere mindre festivaler og konserter sommerstid som for det meste blir arrangert av lokale arrangører. Her stiller kommunen med gode underskudds garantiordninger, slik at dette er mulig for private å få til.

Kino står sterkt i Kvinesdal og også denne ble oppgradert i forbindelse med utvidelsen av kulturhuset. Fra og med våren 2013 vil tilbudet bli utvidet til seks visningsdager i uken.

I Kvinesdal er kulturhuset fra 1985 nettopp utvidet. Biblioteket har fått større lokaler og utvidede åpningstider. Biblioteket er nå åpent alle dager utenom mandag. Utvidelsen av biblioteket har gitt muligheter til å få inn nye brukergrupper slik som tenåringsgutter. Den økte interessen i denne gruppen skyldes i stor grad at det nå er et medie- og dataspilltilbud i biblioteket. Det er likevel et klart potensial for videreutvikling av biblioteket.



Kulturskolen i kommunen er under utvikling og det er bevilget økte rammer til kulturskolens virksomhet. De har per i dag 3,4 årsverk og tilbyr piano, keyboard, gitar, sang og korps. Det er 117 elever i innværende skoleår. Kulturskolen har inntil nylig ikke hatt gode undervisningslokaler, men det jobbes med å få dette på plass i løpet av våren 2013. Det er noe desentralisert undervisning også nord i kommunen. Drama og dans er også i Kvinesdal områder med begrenset tilbud. Til sammen gir dette en kulturskole som har noen svake sider som med fordel kunne vært utbedret.

Kvinesdal har som eneste kommune i regionen et Kunstsenter på Utsikten. Senteret har et årsverk tilgjengelig og har status som regional arena for kunst og teknologi, noe som også utløser støtte fra fylkeskommunen og Norsk Kulturråd. Innretningen kunst og teknologi er unik i landsdelen.

Kommunen gjør det ellers svakere på kulturvern og museum. Vest-Agder museet har ikke aktivitet i regionen, noe som også påvirker tilbudet. Det finnes ellers både private og kommunale museer i kommunen, og det er ønskelig å utarbeide en museumsplan for på sikt bedre tilbudet museene har. Herunder er det et ønske om å utvikle gode pedagogiske opplegg for barn og voksne.

Kommunen har gode ordninger for å støtte opp om lag og foreninger. Disse gir et tilbud til barn- og ungdom i form av fritidstilbud. Det er stort omfang av frivillig arbeid i kommunen og Frivillighetsentralen er en del av dette.

Det er gode idrettsanlegg og flere svømmehaller i kommunen, samt en ny svømmehall som er under planlegging og skal stå ferdig i 2015. Klubbene eier gjerne sine idrettsanlegg selv, men kommunen bidrar med driftsmidler. Det er ønskelig å få til et bedre friidrettsanlegg, og det arbeides med å få til flere anlegg som er beregnet på uorganisert idrett.

### 3.2.5 Lyngdal

Kulturhuset i Lyngdal har vært viktig for utviklingen av kulturtilbudet i kommunen. Kino, scene, bibliotek og restaurant er blant tilbudene som er i kulturhuset. Det er generelt stor aktivitet i huset, og vårens program har flere utsolgte tilbud.

Scenen i kulturhuset er hyppig brukt til teaterforestillinger, revyer og show. Riksteatret er i Lyngdal 2-3 ganger i halvåret. Til sammen gir dette et godt tilbud til befolkningen i kommunen.

Når det gjelder musikkmiljøet i kommunen, er dette bra i menighetene. Utover dette, bærer Lyngdal preg av at det ikke finnes gode fremføringsarenaer. Det finnes et lite musikkmiljø, og dette miljøet bidrar til at det også arrangeres noen konserter utover det som skjer på kulturhuset. Rockekjelleren er et øvingslokale hvor flere band øver. Det er også noen konserter i kulturhuset, men omfanget av konserter er mindre enn av teater. Ettersom kulturhuset er den eneste konsertscenen i kommunen med unntak av kirken, er det totale konserttilbudet i kommunen ikke stort.

Biblioteket er også lokalisert i kulturhuset og har et svært høyt antall besøkende i året, utlånstallene er noe lavere enn antall besøkende, men fremdeles høye. Biblioteket fungerer som en viktig møteplass for mange personer. Per i dag er det en bibliotekar ansatt i biblioteket og en person som utdanner seg innenfor barnelitteratur.

Kinotilbudet i kommunen er også godt. Det er visninger seks dager i uken, ettersom det er parallelle visninger, gir dette et gode valgmuligheter på kinosiden.

Kulturvern peker seg ut som en svak side ved tilbudet i Lyngdal. Det finnes et bygdetun i kommunen, men det er lite aktivitet rundt dette. Kommunen mangler ressurser og økonomi til å få til en større utvikling, men må konsentrere seg rundt vedlikehold av bygdetunet. Vest-Agder museet har heller ingen aktivitet i Lyngdal, men de kan bidra med kompetanse dersom det er behov for dette.

Kulturskolen i kommunen utmerker seg ikke i noen spesiell retning. Tilbudet her er relativt tradisjonelt, men det er lite tilbud utenfor de mest vanlige instrumenttypene og innretningene.

Det er få tilbud for barn og unge med interesse for dans og teater, noe som ser ut til å være en vanlig problemstilling i regionen.

Menighetslivet i kommunen representerer for øvrig en viktig ressurs når det gjelder gode musikere og kompetanse innenfor felt som lyd- og lysteknikk, noe som også kommer kulturhuset til gode.

Idrettslivet står sterkt også i Lyngdal og navet i aktiviteten er idrettslagene. Anleggssituasjonen i regionen er også god. Sørlandsbadet går godt og tiltrekker seg mange besøkende, og stadionanlegget er nettopp utbedret og ny flerbrukshall er på trappene.

Meningshetslivet har gode musikere og kompetanse. Lyd- og lysteknikk er det også god kompetanse på i menighetene, vi bruker en del av disse til kulturhuset her også.

### 3.2.6 Sirdal

Til tross for at Sirdal bare er marginalt større enn Hægebostad, målt i antall innbyggere, har Sirdal et svært godt kulturtilbud til å være en liten kommune.

På idrettssiden, spesielt vinteridrett, er det mange gode anlegg. I tillegg kjøres det opp skiløyper i stor skala. Det er flere anlegg for fotball i kommunen, og i tillegg er det fem private alpinanlegg i kommunen. Det jobbes også for tiden med et større prosjekt som går på merking/rydding av turstier/turveier i kommunen. Sirdal har gode tilskuddsordninger til lag og foreninger, både i form av driftstilskudd og med underskuddsgaranti for de som ønsker å arrangere noe selv.

Sirdal bygde tidlig et kulturhus i kombinasjon med bygging av idrettshall. Huset har en egen kino/teatersal og det vises film 2-3 dager i uka. Riks-teatret har tidligere spilt i Sirdal, men fremover vil de ikke komme til å gjøre dette. I stedet har de sagt seg villige til å betale for buss for personer som ønsker å se deres oppsetninger på spillesteder i nærheten. Tilbudet på dette feltet i Sirdal, vil likevel bli redusert som følge av at Riksteatret ikke lenger spiller der.

Tilbudet i Sirdal ble tidligere mer benyttet av nabo-kommunene, men etter at Lyngdal fikk eget kulturhus, har dette endret seg ved at flere fra Flekkefjord og Kvinesdal drar den veien.

Når det kommer til kulturskolen i Sirdal har denne relativt mange elevplasser, omtrent 120 plasser fordelt på 15 ulike tilbud. Tilbudet er relativt bredt,

med dans, kunst, drama og musikk. Dramasatsningen er i dag svak, og det er ønske om en sterkere satsing her. En utfordring for kommunen er rekruttering av lærere til kulturskolen.

Det er to biblioteker i kommunen, et hovedbibliotek og en filial. Bilbotekene fungerer bra, men det er en utfordring at det er små lokaler og dermed lite plass til å få inn nyere typer tilbud.

Museumsfeltet er godt i Sirdal. Sirdal Fjellmuseum er lokomotivet i satsingen, men det finnes i tillegg to mindre offentlige museer. Disse er lokale museum, blant annet et fotomuseum.

Til sammen er tilbudet til innbyggerne i Sirdal godt, spesielt med tanke på kommunenes størrelse. De områdene der Sirdal hadde dårligst score i Telemarksforsknings indeks, var også de områdene som ikke direkte er knyttet til kulturtilbudet.

Samtidig er det noen klare utfordringer for kommunen. Det er liten egenproduksjon, og teatertilbudet vil bli kraftig redusert i den kommende perioden. Det er også vanskelig å rekruttere lærere i kulturskolen, og tilbudet her har forbedringspotensial, det gjelder spesielt på dramasiden.

## 3.3 Sterke og svake sider i Lister

Til sammen fremstår Lister i dag som en region med en relativt sterk infrastruktur på kultursiden. Idrettslivet er sterkt og det er også gode anlegg for denne delen av kulturtilbudet. Når det gjelder friluftsliv har Friluftsrådet vært aktive med å merke stier og arrangere turer. De promoterer også tilbudet i regionen og regionen har i dag et godt utbygd nettverk av merkede stier.

Tabell 2: Svake og sterke sider i Lister-kommunene

|                      | Farsund | Flekkefjord | Hægebostad | Kvinesdal | Lyngdal | Sirdal |
|----------------------|---------|-------------|------------|-----------|---------|--------|
| DKS                  | +       | +           | -          |           |         |        |
| Kino                 | +       |             | -          | +         | +       |        |
| Konserter            | +       | +           | -          | +         |         | +      |
| Teater               |         |             | -          | +         | +       | -      |
| Dans                 | -       |             | -          | -         | -       |        |
| Visuell kunst/design | +       | +           | -          | +         | -       |        |
| Kulturskole          |         | +           |            |           |         | +      |
| Bibliotek            | +       |             |            |           | +       |        |
| Museum               |         |             | +          |           | -       | +      |
| Infrastruktur        |         | -           | -          | +         | +       |        |



### 3.4 Oppsummering

Generelt er kulturtilbudet i Lister-regionen som helhet godt. Det er imidlertid store variasjoner i tilbudet mellom kommunene. Regionen som helhet kan tilby et stort spekter av kulturelle tilbud til innbyggere og besøkende i de fleste aldersgrupper, fra små barn som får kulturopplevelser gjennom den kulturelle skolesekken til eldre som møter kunstnere i den kulturelle spaserstokken.

Litt mer spesifikt, har alle kommunene et tilbud på idrettssiden. Selv om det er noe variasjon også her, er det stort sett et bredt tilbud av ulike idrettsanlegg i regionen. Spesielt dersom regionen sees under ett, er tilbudet til personer som ønsker å være aktive i en idrett, meget godt. Fotball er en gjenganger i alle kommunene, mens padling, skiskyting og alpint er tilbudt i enkeltkommuner.

Til tross for at kulturindeksen viser store forskjeller i frivillighetsengasjementet i Lister-kommunene, viser intervjuene et bilde av en region der det frivillige engasjementet er høyt, og der idrettslag er aktive i vedlikehold av idrettsanlegg og som støttespillere når en rekke aktiviteter skal gjennomføres. Den relativt svake scoren mange av kommunene fikk i kulturindeksen på dette området, ser derfor ut til å skyldes hvordan dette momentet måles i indeksen.

Når det gjelder grunntilbudet er dette stort sett godt i alle kommunene, med noen unntak for Hægebostad. De frem øvrige kommunene har et kinotilbud, gode bibliotek og en stort sett velfungerende kulturskole.

Kulturtilbudet varierer likevel stort mellom kommunene på de mange områdene som er diskutert i denne rapporten. Dette skyldes delvis at kommunene har ulike forutsetninger for å satse på kultur.

Hægebostad er den minste kommunen i regionen og per i dag er det avsatt få ressurser til kulturfeltet. Med en 20 % stilling på feltet, legger det klare begrensninger på hva det er mulig å få til.

Sirdal, som er så vidt større enn Hægebostad, er i en helt annen situasjon. Kommuneøkonomien er sterk og det er avsatt store ressurser til kultursiden. Kommunen fikk også tidlig et kulturhus, noe som har gjort det mulig å ha et godt kulturtilbud i en liten kommune.

Figuren under viser hvordan omfanget av kulturbudsjettene varierer i de seks kommunene. Hægebostad har det klart minste budsjettet. Men når det korrigeres for antall innbyggere, er Hægebostad mer på linje med de øvrige kommunene. Sirdal derimot, ligger mye høyere enn de øvrige kommunene, med tanke på hvor stor driftsutgifter kommunen har per innbygger. Også Kvinesdal kommer noe bedre ut enn de øvrige kommunene. Fordi Hægebostad er en liten kommune, vil et mer gjennomsnittlig budsjett likevel ikke kunne gi det tilbudet som de andre kommunene har. Dette skyldes ikke minst at Hægebostad likevel må investere en viss sum i tilbudene, uavhengig av størrelse, samtidig som de er for små til å klare å hente ut stordriftsfordeler på dette feltet.

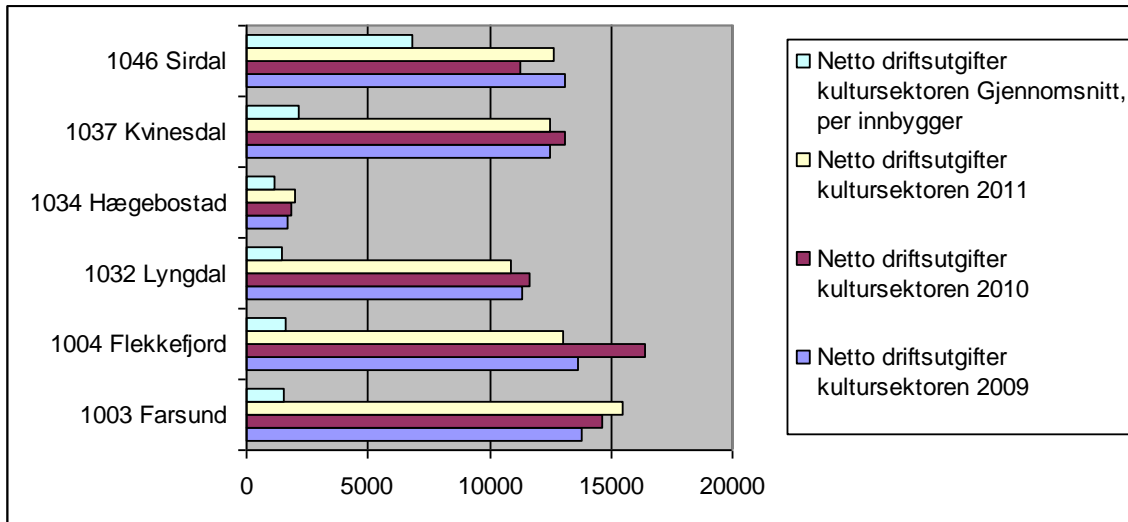
Det er også en del variasjoner mellom de andre kommunene i regionen hva gjelder tilbudet. Forutsetningene er noe likere mellom eksempelvis Farsund og Flekkefjord, men også her er det forskjeller blant annet i infrastruktur. Dette gjør at mulighetene for å skape kulturell aktivitet er noe ulike.

Noen kommuner har også en utfordring i at de har stort areal og flere enn ett sentrum. Dette gjør at ressurser eksempelvis på kulturskolesiden må spres på flere områder. Dette gir også kostnader på eksempelvis biblioteksiden, der det finnes bibliotekfilialer flere steder i kommunene.

De største forskjellene er likevel å finne i de delen av kulturtilbudet som går utover det vi kan kalle basistilbudet. Eksempler på dette er den store satsingen på kulturskolen, visuell kunst eller DKS i noen kommuner, der både kvalitet og omfanget av tilbudene er svært gode.

Det nesten kapittelet vil gå inn på hvor samarbeid er mulig, med tanke på å bedre kulturtilbudet i Lister-regionen.

Figur 1 Driftsutgifter til kultursektoren, nettotall, for årene 2009-2011. Tall fra KOSTRA, SSB.



## Kapittel 4. Hvor bør kommunene samarbeide mer?

Dette kapitlet vil med utgangspunkt i samtalene som er gjennomført med aktørene i kulturnettverket beskrive hvor partene etterspør samarbeid. Kapitlet er delt inn flere delkapitler. Først beskrives etterspørselen etter administrativt samarbeid, deretter samarbeid knyttet til selve kulturfeltet, før vi diskuterer hvor det er hensiktsmessig å samarbeide. Kapitlet avrundes med en diskusjon om mulige målsetninger for samarbeidet.

Det er jevnt over noe variasjon med tanke på hva som etterspørres av aktørene. I kapitlet vil vi beskrive områder der det er enighet om samarbeid og også områder der bare enkelte aktører ønsker samarbeid. Variasjonen i etterspørselen henger delvis sammen med at kommunene har forskjellig kulturtilbud, infrastruktur og forutsetninger.

Det er likevel enighet om en del tema. På et overordnet plan er det enighet om at regionens sterke sider bør videreutvikles. Et lite paradoks her, er at det samtidig er mange som trekker frem svake områder som områder der samarbeidet bør økes.

### 4.1 Hvor etterspørres administrativt samarbeid?

Det første området vi vil beskrive, er etterspørselen etter administrativt samarbeid. På den rent administrative siden er det allerede iverksatt noe samarbeid gjennom kulturnettverket. Et slikt administrativt samarbeid vil være nødvendig for å sikre samarbeid omkring kulturproduksjon i neste ledd, ettersom et slikt samarbeid forenkles dersom det er enighet om ansvarsforhold, økonomiske forpliktelser, samt hvilke områder samarbeid er ønsket innenfor.

#### 4.1.1 Koordinering – et verktøy for videre arbeid

Koordinering er en sentral del av interkommunalt samarbeid uavhengig av om dette er forankret i formelle selskaper og gjennom avtaler eller gjennom mer uformelle konstallasjoner.

Det er stor enighet om at det er behov på koordinering av aktivitetene i regionen. Det er etterspørsel etter mer kortsiktig koordinering for å sikre informasjonsflyt blant deltakerne i nettverket. Dette handler rent praktisk om å sikre at informasjon om arrangementer, kurs og lignende kommer deltakerne til gode. Med nedleggelsen av kulturkalenderen for

Lister fra 1.1.2013 forsvant også et mulig verktøy for informasjonsutveksling, både internt i nettverket og med publikum.

Internt, blant aktørene i nettverket, er det flere som ønsker økt koordinering av aktiviteter for å forsøke å motvirke at festivaler, kurs og andre aktiviteter skjer samtidig på flere steder. Men også for den eksternt rettede publikumsvirksomheten er det ønskelig med økt koordinering for å sikre at informasjon om aktiviteter i én kommune også er tilgjengelig i de øvrige kommunene.

I tillegg er det enkelte som i intervjuene har ytret ønske om å samarbeide om booking av artister og show, både med tanke på å sikre informasjonsflyt på tvers av kommunegrensene, men også for å gjøre dette i sammen. I den forbindelse er det lansert ideer om å samarbeide om selve bookingen, sikre regionale «turneer», men også om å legge til rette for at regionenes egne utøver kan samarbeide på tvers om oppsetninger. Dette vil vi komme tilbake til senere.

Ettersom kulturkalenderen er lagt ned, betyr dette at koordineringsarbeidet også på dette området må få en ny form. Dette legger større ansvar på de ulike kulturkontorene i regionen, med tanke på å sikre at informasjon om aktiviteter kommer til de andre deltakerne. Kulturnettverket er en egnet arena til dette, men det krever at det jobbes aktivt med nettopp dette.

I forlengelsen av koordineringsproblematikken, er også planlegging et tema som er tatt opp. Noen kommuner har utviklet, eller er i ferd med å utvikle kommunale planer innenfor kulturfeltet eller deler av dette. Felles planlegging er et nyttig og nødvendig verktøy for å få til videre samarbeid. Det kan derfor være hensiktsmessig å se planleggingsprosesser i kommunene i sammenheng. Dette vil drøftes mer senere i kapitlet.

Det er også en rekke spørsmål som er tatt opp som omhandler koordinering, men som her vil behandles i tilknytning til konkrete kulturaktiviteter.

#### 4.1.2 Kompetanse

Kompetanse er et ord som har gått igjen i intervjuene. Det synes å være et ønske om å heve kompetansen i regionen på flere områder og legge til rette for

erfaringsutveksling mellom kommuner og undersektorer. Dette arbeidet er allerede kommet i gang gjennom kulturnettverket, men det er ønske også om mer samarbeid på dette feltet.

Personene som er involvert i nettverket har forskjellig kompetanse, noe som er et godt utgangspunkt for erfaringsutveksling. I Hægebostad er det nylig ansatt en ny kulturkonsulent og det er fra denne kommunen ytret et ønske om å få til utveksling av erfaring med de andre kommunene, for å bedre opplæringen av nyansatte.

Men det er også både mulig og til dels også ønskelig med erfaringsutveksling er også innenfor ulike sektorer. Eksempelvis innenfor biblioteksektoren, kulturskolene eller lignende, for å sikre at flere får del i enkeltpersoners kompetanse.

Samtidig er det ytret ønske om at det gjennomføres felles rekruttering av eksempelvis museumsfaglig personell. Koordinering av kompetansebehovene er etterspurt på kulturskolesiden, ettersom det er vanskelig å fylle opp hele stillinger i flere kommuner. Felles ansettelse, eller ansettelse i mer enn én kommune, er her en mulighet.

## 4.2 Hvor etterspørres kulturelt samarbeid?

Når det gjelder konkrete kulturelle aktiviteter, enten aktiviteter som kommunene selv arrangerer eller har ansvar for, så er det flere områder der mer samarbeid etterspørres.

### 4.2.1 Egenproduksjon

Et slikt område er knyttet til det lave nivået av egenproduksjon av en rekke kulturuttrykk i regionen. De siste årene er det kommet til flere kulturhus, slik at infrastrukturen i regionen er betraktelig forbedret. Lyngdal, Kvinesdal, Farsund og Sirdal har kulturhus. Hægebostad og Flekkefjord er de eneste kommunene som ikke har egne kulturhus i regionen. Flekkefjord arbeider med å få et kulturhus på plass, mens det ikke foreligger planer om dette i Hægebostad kommune.

Dersom regionen sees under ett, er det et relativt godt tilbud i regionen med tanke på teaterforestillinger og konserter, men det er lite av dette som er produsert i regionen. I stedet er det Riksteatret og andre turnerende konsepter som blir spilt i regionen. Dette gjelder også på konsertsiden, selv om bildet her er noe mer variert.

Utfordringen her er at det på teater og drama-siden ikke finnes et stort miljø med personer som driver med denne typen aktiviteter. Selv om det er ønskelig med mer egenproduksjon av teater, er det derfor utfordrende å få dette til. Det finnes likevel noen enkeltpersoner i regionen som har drevet med teater tidligere.

Et viktig poeng her er at egenproduksjon i denne sammenhengen ikke nødvendigvis betyr at kommunen selv skal stå for produksjonen eller være arrangører, selv om også dette faller inn under egenproduksjonsbegrepet. I stedet er det først og fremst knyttet til at kommunene kan legge til rette for at aktører i regionen kan bidra med egenproduserte forestillinger, utstillinger eller lignende. Samtidig har de også en mulighet til å være «bestillere» av egenproduserte kulturuttrykk og bidra til å gjøre oppsetninger av slike mulig.

Når det gjelder konserter er det allerede noe egenproduksjon, der aktører i regionen står som arrangører eller utøvere. Det er også et rikt festivalliv i regionen, selv om eksempelvis Norway Rock har gått konkurs. Festivalivet bidrar til at lokale og regionale artister får spille eller lage forestillinger i regionen, samtidig som det også i flere tilfeller tiltrekker seg nasjonale og internasjonale artister.

I disse sammenhengene er kommunenes rolle først og fremst å være tilretteleggere. Dette innebærer både å leie ut lokaler, gi tillatelse og ellers sikre nødvendige rammer for arrangementene. Hva et samarbeid for egenproduksjon skal innebære, vil variere fra felt til felt. Ved store arrangementer kan dette innebære felles (del)finansiering av aktiviteter. På teatersiden vil et slikt samarbeid handle om hvordan Lister-kommunene i sammen kan lage gode rammer for personer som ønsker å drive teater, herunder å sikre at det finnes øvingslokaler/scener, samt innta en slags pådriverrolle for å få i gang teater gjennom å identifisere mulige aktører.

### 4.2.2 Kulturskolene

I tillegg til at det ikke er et aktivt teatermiljø i regionen, er det også i kulturskolene mangel på drama/teater-tilbud i regionen. Det finnes et tilbud i Flekkefjord og noe i Sirdal, men det er likevel en relativt stor enighet om at det på dette feltet er behov for å styrke kompetansen og tilbudet.

Variasjonen både i antall elever og i bredden i tilbudet i regionen er svært stor, noe tabellen under viser. Antall årsverk i kulturskolene varierer fra 2 til 4, ettersom tallene fra Sirdal på dette punktet anta-

geligvis er feil. Også antallet elever varierer, fra 67 elever i Hægebostad til 234 i Flekkefjord. Utgiftsnivået per elev varierer stort, dette kan skyldes hvordan rapporteringen foregår, eller også at det tallene

varierer fra år til år, noe et slikt tverrsnitt ikke viser. Tabellen viser likevel at Hægebostad har lavest kostnader per elev, mens Kvinesdal har mer enn dobbelt så høye elevkostnader.

**Tabell 3: Oversikt over antall årsverk, antall elever og kostnader i kulturskolene i Lister-kommunene. Tall fra 2010.**

|             | Årsverk kommunale musikk- og kulturskoler | Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskoler | Nettoutgifter per elever fra kommunen. Avrundet til nærmeste tusen kroner. | Netto driftsutgifter. Tall i tusen. |
|-------------|---|--|--|-------------------------------------|
| Farsund     | 2   | 147  | 12 000   | 1743                                |
| Flekkefjord | 4   | 234  | 11 000   | 2497                                |
| Lyngdal     | 3   | 159  | 11 000   | 1677                                |
| Hægebostad  | 4   | 67   | 10 000   | 696                                 |
| Kvinesdal   | 2   | 81   | 22 000   | 1760                                |
| Sirdal      | 0   | 126  | 13 000   | 1601                                |

Kilde: Oxford Research AS, basert på tall fra KOSTRA-databasen

En felles bekymring på dette feltet er at tilbudet ikke har den bredden som er ønsket. Det er noen områder som utmerker seg som spesielt svake, slik som teater/drama og dans. Dette gjelder på tvers av kommunene, selv om det i Flekkefjord og Sirdal finnes tilbud for teater/drama og dans. Andre kommuner har tradisjonelle tilbud som piano-undervisning, korps og gitar, men mangler en rekke andre områder. Flekkefjord har et bredt tilbud. Samtidig er det allerede en del samarbeid mellom kommunene på dette feltet. Unntaket i Listersammenheng er Hægebostad, som også samarbeider med andre, men som samarbeider med kommuner utenfor Listerregionen

Det er to momenter som her trekkes frem. Det ene er knyttet til bedre ressursutnyttelse og rekruttering av ansatte, og det andre er knyttet til talentutvikling.

Den første siden er knyttet til at det i noen kommuner har vært utfordrende å rekruttere nye lærere med den ønskede kompetansen. Samarbeid om stillinger, eksempelvis knyttet til å se behovene i kommunene i sammenheng og tilby lærere i deltidsstillinger i andre kommuner også en viss stillingsbrøk i en annen kommune, er noe som går igjen i samtalen omkring temaet. Geografi er en utfordring her, ettersom det er begrenset hvor hensiktsmessig det er å samarbeide om ansattressurser dersom avstandene mellom kommunene er stor. Dette kan gjøre det mulig å tilby flere undervisningstilbud i kommunene.

På talentutviklingsfeltet er det allerede satt i gang flere tiltak, men det er flere som ønsker at dette samarbeidet styrkes. Gjennom samarbeid i mellom Lister-kommunene, men også i hele Agder, er det

mulighet til å tilby undervisning av høy kvalitet som gjør det mulig for personer bosatt i Lister og videreutvikle sitt talent utover det den lokale kulturskolen har mulighet til å bistå med. Dette kan også inkludere at elever som ikke har mulighet til å få undervisning på sitt område, kan delta i undervisningen i andre kommuner.

Felles for samarbeid på dette området er at det kan være nødvendig å arbeide med å sikre transport for barn og unge som deltar i aktiviteter som ikke er lokalisert i egen kommune.

#### 4.2.3 DKS og kulturell spaserstokk

Enkelte trekker også frem den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken som områder der regionen som helhet vil tjene på mer samarbeid.

Dette innebærer en bedre organisering av den kulturelle skolesekken, der kommunene i fellesskap samarbeider om deler av innholdet i DKS. Per i dag er også her stor variasjon i tilbudet til elevene i kommunene gjennom DKS. Farsund utmerker seg her som en kommune som har arbeidet med å utvikle lokalt forankret innhold, tilpasset de ulike klassetrinnene og læringsmålene på de ulike nivåene. Andre kommuner har igjen i liten grad arbeidet med å utforme egen innhold, men gjennomfører i stedet prosjekter som tilbys i fylket.

Den kulturelle spaserstokken er ikke vektlagt like tungt i alle kommunene. Etterspørselen på dette feltet er lik som på DKS og handler om å samarbeide om felles innhold og planer for sektoren, slik at tilbudet skal bli bedre for innbyggerne i regionen.

#### 4.2.4 Museum og kulturminnevern

Farsund og Flekkefjord har begge avdelinger av Vest-Agder museet (VAM), Sirdal har fjellmuseum og Kvinesdal har blant annet museum på Knaben. I tillegg kommer en rekke mindre, lokale museer i regionen.

Til sammen finnes det altså flere museer i regionen. Samtidig er regionen rik på kulturminner og fortidsminner, og i Hægebostad er nylig Tingparken gjenåpnet.

Tilbudet innad i de seks kommunene varierer likevel stort, og spesielt de kommunene som ikke har museer som hører hjemme under VAM-paraplyen etterspør en satsing på museumsfeltet. Et punkt som flere har fremført, er at det er behov for profesjonalisering i de lokale museene og at det er ønskelig å få til en regional stilling på museumsfeltet, for å få museumsfaglig personale i regionen.

Men også samarbeid knyttet til bevaring av fortidsminner generelt, er et område der samarbeid er etterspurt. Det å se tilbudet i regionen under ett er her ønskelig, herunder å undersøke hvordan kulturminner kan videreutvikles, gjerne på tvers av kommunegrensene. Formålet med et slikt samarbeid er knyttet til bevaring, men kanskje først og fremst å utvikle bedre tilbud til fastboende og turister i regionen, gjennom å promotere mangfoldet i regionen på dette området.

#### 4.2.5 Bibliotek

På bibliotekområdet er det allerede flere nasjonale ordninger som gjør utlån på tvers av kommunene mulig. I Listerregionene har flere kommuner relativt nylig gjennomført investeringer på dette feltet som har resultert i en bedret infrastruktur. Et videre samarbeid på dette området vil i første omgang først og fremst dreie seg om ekstratjenester som bibliotekene tilbyr, gjerne i form av formidling av litteratur til innbyggere i kommunene.

### 4.3 Områder der det er hensiktsmessig å samarbeide

Alle områder er ikke like hensiktsmessig å samarbeide på. Det er enighet om at det er behov for mer samarbeid innad i kulturnettverket, da først og fremst knyttet til organisering og administrativt samarbeid og koordinering. Dette er også et område der det er hensiktsmessig å samarbeide.

Når det gjelder aktivitetssiden, er det noen områder som egner seg mindre godt til samarbeid. Dette kan skyldes at kommunene i liten grad kan styre enkelte felter, at omfanget av sentral styring gjør samarbeid lite fornuftig, eller at samarbeid vil være konfliktfylt, slik at det ikke er fornuftig å starte opp et slikt samarbeid på et tidlig tidspunkt.

#### 4.3.1 Internt i kulturnettverket

Når det gjelder samarbeid internt i kulturnettverket, er det som allerede nevnt flere områder der det er ønskelig med mer samarbeid på. Dette er områder der det er behov for samarbeid, der samarbeid vil kunne gi flere muligheter til de ansatte i sektoren og der samarbeid vil kunne tjene publikum på sikt. Det er med andre ord et område der samarbeid er hensiktsmessig, men også nødvendig dersom det er ønskelig å knytte kulturkontorene i regionen nærmere hverandre.

Det første området der det er behov for samarbeid er koordinering. Dersom samarbeidet skal utvikles videre, er det nødvendig å sikre god informasjonsflyt mellom kommunene. I tillegg er det fornuftig å koble sammen planarbeid i kommunene. Dette vil kunne gi flere effekter. For det første vil det gjøre det mulig å lære av hverandre i arbeidet. For det andre er det på flere områder fornuftig å se tilbudene og satsingsområdene i kommunene i sammenheng, for slik å sørge for fornuftig ressursutnyttelse.

I forlengelsen av dette følger at det felles planverket enten for hele kulturfeltet, eller for de delene av kulturfeltet der interkommunalt eller regionalt samarbeid er ønskelig.

Det andre feltet som utmerker seg som et område der samarbeid er tjenlig, er kompetansefeltet. Dette er som allerede nevnt etterspurt av flere kommuner, men Hægebostad fremstår i dag som den kommunen med de største utfordringene, ettersom det er svært få stillingsressurser avsatt til kultur her. Dette gjør det imidlertid også vanskeligere å få til samarbeid, ettersom ressursene er knappe. Å få til en utveksling av kompetanse og erfaring burde likevel være mulig.

Samarbeid om opplæring av nyansatte er et mulig område, men det er også fornuftig å se på hvilke områder regionen mangler fagkompetanse og samarbeide om å skaffe nødvendig kompetanse. Som flere har nevnt, er det en fordel for kommunene å kunne vise til at det er et regionalt fagmiljø i rekrutteringsprosesser. Koordinering av arbeidet i regionen er også et viktig for å få til mer samarbeid og bedre



ressursutnyttelse. Utfordringen her er hvordan dette skal gjennomføres.

Helt overordnet er det hensiktsmessig å sørge for erfaringsutveksling på tvers av kommunene, etter som det er flere av kommunene som har svært høy kompetanse på enkeltområder. Forslag til hvordan dette kan organiseres vil presenteres senere.

#### 4.3.2 Kulturaktiviteter

Det er også muligheter for å få gevinster gjennom av samarbeid omkring konkrete aktiviteter, men igjen er dette ikke gitt for alle områder. Det er noen områder der det er lite å hente på samarbeid, enten fordi samarbeid ikke er mulig, eller fordi dette ikke vil gi noen større gevinster.

##### 4.3.2.1 Kino – få mulige samarbeidsgevinster?

Kino fremstår i dag som et slikt område. Her er det skjedd et infrastrukturløft i flere kommuner som har gjort at regionen i dag har en god infrastruktur for kino, selv om ikke alle kommunene har kinodrift.

Årsaken til at samarbeid her er mindre hensiktsmessig, er at utvalget og tilbudet på de forskjellige kinoene vil være relativt likt. Samarbeid om kinodrift vil kunne gi stordriftsfordeler, spesielt dersom det er mulig å redusere antallet kinoer i regionen, men dette vil da gi lengre reiseavstander og dermed et dårligere tilbud for mange innbyggere i regionen. Det er heller ingen som ønsker denne typen samarbeid.

Det er noe rom for å sikre at programmeringsarbeidet koordineres, og det er også mulighet for samarbeid omkring visninger av nisjefilmer eller filmklubber, for eksempel gjennom å sikre en arbeidsdeling mellom kinoene på dette feltet. Samarbeid på feltet er dermed ikke utelukket, men per i dag ser det største behovet på dette feltet ut til å være å sikre at kommer informasjon om kinotilbudet i regionen til innbyggerne i de kommunene som ikke har egen kino.

##### 4.3.2.2 Bibliotek

Dette er en lovpålagt oppgave. Det betyr likevel ikke at samarbeid er umulig. I dag har likevel alle kommunene i regionen egne biblioteker, selv om omfang og åpningstider varierer. På dette feltet er det allerede en rekke nasjonale ordninger som gjør det mulig med fjernlån og lignende fra andre bibliotek, noe som ikke gjør det like aktuelt å samarbeide om denne typen løsninger i regionen.

Det skjer likevel en utvikling på dette feltet som endrer bibliotekenes rolle noe. Dette gjør at det blir nye forventninger til hva bibliotekene skal være og hvilken rolle de skal spille i samfunnet. Her er det noen muligheter for samarbeid. Et eksempel er knyttet til bibliotekene som formidlere av litteratur. Her er det mulig å koordinere slik virksomhet og arrangere regionale "forfatterturneer" eller lignende.

Det skjer også en utvikling på det digitale feltet som gjør at det er behov for kunnskap og kompetanse på nye feltet. Kursing og kompetansehevingstiltak er her områder som er blitt nevnt som områder der det kan være fornuftig å arbeide sammen.

##### 4.3.2.3 Kulturskolen

Kulturskole er det andre kulturtiltaket som kommunene i dag er pålagt å ha. Alle kommunene i Lister har kulturskoler, men tilbudets bredde og kvalitet er variabelt.

Kulturskolene samarbeider allerede på flere områder, og det er ønskelig å samarbeide mer her. Det er blant annet ønskelig å samarbeide om rekruttering av lærere. En utfordring for noen av kommunene er at det er vanskelig å få gode lærekrefter på dette området, samtidig som det er mange små stillinger. Samarbeid på tvers av kommunegrensene om stillinger, kunne gjort det mulig å få til tilbud på flere områder. Det er her konkret nevnt teater-feltet og danse som områder der samarbeid kunne gjøre det mulig å få til flere tilbud i regionen.

Det foregår allerede i dag samarbeid om en rekke ekstraaktiviteter, her forstått som aktiviteter som ikke inngår i den ukentlige opplæringen, men som retter seg blant annet mot person som har et talent innenfor et område og som har et ønske om å videreutvikle dette.

En utfordring med tanke på samarbeid i regionen, er at Hægebostad her samarbeider med nabokommunene Åseral og Audnedal utenfor Listerregionen. Dette behøver likevel ikke være til hinder for at de andre fem kommunene kan samarbeide om rekruttering, sikre et bredt tilbud, samt talentutvikling.

Kulturskolene er også et tilbud der kommunene selv har stor innflytelse over tilbudet. Ettersom dette tilbudet er rettet mot barn, er det også en måte å knytte innbyggerne i kommunene sammen på et tidlig plan, noe som igjen vil kunne gi avkastning fremover.

Det store spriket i utgifter til kulturskolene er her en utfordring. Dersom tilbudet i første rekke er rettet mot ekstraaktiviteter, behøver dette likevel ikke å være et problem. Kjøp av plasser i andre kommuner er også en mulighet til å sikre at barn og unge får et bredere tilbud, uten at dette trenger å involvere felles utvikling av tjenester og tilbud.

#### 4.3.2.4 Den kulturelle skolesekken

Dette temaet har vært nevnt av flere i intervjuene, men det er et mindretall av aktørene som har vektlagt dette sterkt. Til tross for at etterspørselsnivået her ikke er entydig, er dette også et område hvor kommunene kan hente store gevinster gjennom samarbeid.

Enkelte kommuner har tatt et aktivt ansvar for å utvikle eget innhold i DKS. Farsund har eksempelvis utviklet et opplegg der lokal kunst, kultur og historie står i sentrum og der tilbudet gjennom DKS settes i sammenheng med øvrige læringsmål i skolen. Dette gjør at tilbudet til elevene preges av kontinuitet og er organisert for å gi en merverdi utover at elevene får en kulturell opplevelse.

Farsund kommune bruker DKS aktivt og setter av egne midler for å styrke dette arbeidet, samt har kulturkontakter i skolen som kompenseres for arbeidet knyttet til DKS. I tillegg skal det her opprettes en egen stillingsbrøk øremerket for å følge opp DKS og bidra til å sikre at barnekunst brukes i det offentlige rom.

Kapasiteten på dette området varierer likevel stort mellom kommunene, slik at modellen i Farsund ikke nødvendigvis kan overføres. Til tross for dette, DKS et område der regionalt samarbeid kan bidra til å gi et tilbud av høyere kvalitet i flere kommuner, både med tanke på felles utvikling av innhold, samt mulige stordriftsfordeler knyttet til å ha felles arrangementer eller bruke de samme kunstnerne i flere kommuner.

Dette betyr ikke nødvendigvis at de lokale innslagene som er sentrale i Farsund må byttes ut, men at disse settes inn i også en regional sammenheng. Flere tilbud er også allerede i dag mer regionale.

Kvalitet skal vektlegges i DKS-tilbudene, det er derfor nødvendig å sikre at dyktige kunstnere og kulturutøvere involveres i arbeidet. Dersom den regionale og lokale dimensjonen skal vektlegges, er det for mange kommuner vanskelig utelukkende å bruke kunstnere fra egen kommune. Regionalt samarbeid vil også her kunne bidra til å heve kvaliteten.

#### Kulturskolesamarbeidet i Lister

Kulturskolene i fem av seks Listerkommuner samarbeider på flere områder. Hægebostad er eneste kommune som står utenfor samarbeidet, de samarbeider til gjengjeld med Audnedal og Åseral.

I utgangspunktet er alle kulturskolene organisert i Norsk kulturskoleråd gjennom kommunene. Men kommunene i vest i Vest-Agder har i tillegg etablert sitt eget nettverk, kalt Nettvest. Dette nettverket hører likevel til under paraplyen til Norsk Kulturskoleråd Vest-Agder.

I Nettvest har rektorene i kulturskolene regelmessige møter hvor ideer til videre samarbeid blir drøftet, oppgaver fordeles og søknader om pengestøtte koordineres og utarbeides.

Per i dag er det særlig to prosjekter det samarbeides om, henholdsvis Kulturkjør og talentutviklingsprogram.

Kulturkjørprosjektet organiserer ulike kurs som omhandler tema som er aktuelle for elevene. Tilbudet finner sted i tillegg til den ordinære undervisningen i kulturskolen og elevene må søke om plass. Tilbudets lokalisering varierer fra gang til gang, men det settes opp buss til kursstedet for elevene.

Nettverket har søkt Utdanningsdirektoratet om ekstramidler og har også fått det gjennom en prøveordning. Denne ordningen forsvinner nå og erstattes av økt rammetilskudd til kommunene fra 2013. I tillegg til slik ekstrastøtte, har også kulturskolene selv gjort en innsats for å få dette til.

I tillegg til de to ovennevnte samarbeidsprosjektene, samarbeider kulturskolene også om andre typer prosjekter de anser som nyttige og som de ikke ellers får til innenfor de ordinære rammene. Et slikt eksempel er samarbeid om sirkus, et område som både krever en del utstyr, midler og ressurser i form av personell. Dette gjør at selv om kulturskolene i seg selv er for små til å ha et slikt tilbud, finnes det nå et sirkusopplegg i regionen.

Gevinsten av ekstratilbudene, slik kulturskolene oppfatter det, er en økt interesse for kultur. I tillegg blir elevene kjent på tvers av kommunegrensene.



En viktig bieffekt av arbeidet rundt DKS, er at en regional innretning på innholdet – av høy kvalitet – vil gi barn og unge økt kunnskap om egen region, viktige historiske hendelser og kunst- og kulturlivet i regionen. Slik kan DKS ha en effekt på utviklingen av en felles regional tilhørighet.

#### 4.3.2.5 Kulturminnevern og museum

Kulturminnevern- og museumssituasjonen varierer også sterkt mellom kommunene. Én årsak til dette, er at noen kommuner har museer tilknyttet Vest-Agder museet, mens andre ikke har det. VAM tilbyr likevel enkelte typer bistand også til de kommunene som ikke har konkrete steder som hører til under VAM-paraplyen.

Det finnes likevel en rekke museer i regionen som ikke hører til under VAM-paraplyen. På lengre sikt er det behov for oppgradering av flere lokale museum, herunder sikre profesjonalisert drift. Dette er et område der flere kommuner deler de samme utfordringene.

Kvinesdal skal i 2013 utrede behovet for en museumsplan i egen kommune, i en slik sammenheng vil det være hensiktsmessig å se behovene i Kvinesdal i sammenheng med behovene i de øvrige kommunene som ikke er del av VAM.

Kulturminner og fortidsminner er samtidig et område der regionen har flere unike trekk. Mange fortidsminner, slik som barnevandringsstiene eller gruve-driften på Knaben, er unike for deler av Agder eller for Lister. Dette er med andre ord et felt der regionen har mulighet til å markere seg på.

Regionen er rik på denne typen minner. Den moderne historien i Lister er svært internasjonal, blant annet gjennom skipsfart og de nære båndene til USA. Dette har gitt seg utslag i form av blant annet arkitektur og kulturliv – og har gitt regionale sær-egenheter som i dag brukes aktivt i markedsføringen av regionen.

Spesielt med tanke på utvikling av turisme i regionen, er samarbeid omkring fortidsminner fornuftig ettersom kommunene både er eiere av museer og finansierer flere aktiviteter og museer allerede.

#### 4.3.2.6 Natur og friluftsliv

Natur og kultur settes ofte opp som motsetninger der kultur er det som ikke er natur og omvendt. Men også deler av naturen hører inn under hvordan vi oppfatter kulturbegrepet i praksis. Friluftsliv er en viktig del av kulturtilbudet i alle kommunene i regio-

nen. Dette er også et felt der det er stort mangold i regionen, med vintersport og alpin-tilbud i Sirdal og kyst- og båtliv i kommunene langs kysten.

Selv om tilbudene er ulike, er natur og tilrettelegging for bruk, viktig i alle kommunene. Gjennom Lister Friluftsråd finnes det allerede et aktivt samarbeid i regionen på dette feltet. Friluftsrådet sprer både informasjon om turmuligheter samtidig som de legger til rette for deltakelse gjennom blant annet sitt arbeid med å merke turstier i regionen.

#### 4.3.3 Anlegg og infrastruktur

Anleggssituasjonen og den kulturelle infrastrukturen har fått et stort løft i regionen det siste ti-året. Det betyr likevel ikke at regionen er ved veis ende. Hægebostad har i dag ikke kulturhus, mens Flekkefjord er i gang med en slik utbygging. Ettersom det å samarbeide om infrastruktur nødvendigvis vil være knyttet til spørsmål om lokalisering, er dette et område som lett vil kunne bli konfliktfylt.

For Hægebostads del er det ikke realistisk å tenke seg en større infrastrukturbygging i dag. I stedet er det fornuftig å sørge for at innbyggerne her får kjennskap om hva som finnes av tilbudet i de andre kommunene i regionen.

### 4.4 Felles mål for samarbeidet

Et springende spørsmål for det videre samarbeidet er utviklingen av felles mål for samarbeidet. Deltakerne i kulturnettverket har spilt inn en rekke ulike forslag til mål for det kulturelle samarbeidet i Lister-regionen.

Deltakerne har i denne sammenhengen spilt inn ønsket om å satse på de sterke sidene i regionen, samtidig som det er et stort ønske om å styrke de svake sidene i kulturlivet i Lister.

Internt i nettverket er det også enighet om å heve kompetansen og arbeide sammen i enkelte rekrutteringsprosesser.

Generelt er følgende målsetninger diskutert blant medlemmene i nettverket:

- Et rikt kulturtilbud til alle aldersgrupper

Konkrete mål:

- Bedre tilbud til aldersgruppen fra 35 år og oppover.
- Talentutvikling – bo i Lister og utvikle talentet.

- Sterkere faglighet og samarbeid internt i kultursektoren. Dette innebærer både å styrke nettverket som i dag eksisterer, men også videre integrasjon med tettere samarbeid på flere områder.
- En region med høy grad av egenproduksjon.
- Profesjonalisering

I tillegg til disse overordnede målene, fremheves og fortids- og kulturminnevern som et egnet samarbeidsfelt. Dette henger blant annet sammen med ønsket om å bygge på det som er unikt for Listerregionen.

Regionen er rik på kulturminner. Både fysiske fortidsminner og ikke-fysiske kulturminner trekkes frem som en viktig del i et slikt samarbeid. Den internasjonale arven i regionen er synlig blant annet gjennom Hollenderbyen og den amerikanske kulturen som er spesielt synlig i Farsund. Barnevandringsstiene vitner om en tid der deler av regionen var svært fattig. Snartemosverdet og Tingparken på sin side er

minner fra fjernere fortid. Gruvedrift på Knaben og dresinbanen i Flekkefjord er på sin side minner fra slutten av forrige århundre.

Til tross for denne rike historien, er det stor variasjon knyttet til hvor godt denne arven ivaretas og hvor godt den er gjort tilgjengelig for besøkende, enten de kommer fra regionen eller er turister utenifra.

Et arbeid med felles kulturminnevern, gjerne i form av en felles plan for feltet, kunne være et godt startsted for et felles prosjekt i regionen. Dette ville involvere alle kommunene i regionen, samtidig som det også er et område der kommunene allerede har noe unikt. Fordelen med et samarbeid på et område som dette, er at det, ved å bygge på de kulturminnene som finnes i de ulike kommunene, ikke vil bidra til å gjøre tilbudet i kommunene likere, men i stedet supplerende. Fordelen med et område som dette, er at det også kan ha en identitetsskapende effekt for regionen.

## Kapittel 5. Veien videre

Kulturnettverket i Lister er allerede etablert som møtested for lederne i kultursektoren i Listerkommunene. Denne rapporten vil peke på muligheter for å ta dette samarbeidet ett steg videre.

Et springende punkt for at det skal være mulig å ta dette steget, er at det er et ønske om ytterligere samarbeid blant aktørene i nettverket og at aktørene er innforståtte med at det også følger en kostnad med ytterligere samarbeid.

Kulturnettverket har per i dag regelmessige møter og det foregår diskusjoner om videre samarbeid i regionen. Intervjuene og arbeidet med dette notatet har likevel vist at det ser ut til å være ulike holdninger til samarbeidet i de seks kommunene. Dersom det ikke foreligger et reelt ønske om videre samarbeid, er det lite trolig at dette vil skje.

Det første steget i det videre arbeidet, bør derfor være å avklare forutsetningene for et videre samarbeid. Herunder å avklare hvilke ressurser kommunene har av ressurser å legge inn i samarbeidet, og da først og fremst mulighetene til å legge inn ressurser i form av tid til å gjennomføre de stegene som vil bli foreslått her.

Et samarbeid om konkrete prosjekter vil ha kostnader for de involverte aktørene, samtidig som det på sikt vil kunne gi større avkastning for regionen, i form av et bedre kulturtilbud ut til innbyggerne, men også i form av et velfungerende fagmiljø for de som er ansatte i sektoren.

Dersom omfanget av samarbeidet skal økes vesentlig, vil det være svært viktig å sikre politisk støtte.

### 5.1 Like eller unike?

Et interkommunalt samarbeid på kulturfeltet, bør diskutere muligheten for at et samarbeid gjør tilbudet likere og om dette er ønskelig. På noen områder kan dette være ønskelig, ettersom kommunene skal og bør tilby innbyggerne enkelte kulturtenester. Bibliotek og kulturskole er eksempler på lovpålagte tjenester, men også på idrettssiden er det ønskelig at kommunene skal kunne tilby enkelte tjenester, selv om de allerede finnes i andre kommuner i regionen.

På andre områder er det likevel ikke ønskelig med identiske tilbud. Dette vil spesielt gjelde for tilbud

som krever et visst publikumsgrunnlag. Her vil det være en fordel om kun én kommune satser.

Samtidig vil variasjon i tilbudene mellom kommunene i regionen, være med på å gi innbyggerne et bredere tilbud ettersom de kan delta på konserter eller teateroppsetninger også i nabokommunen, selv om dette ikke finnes i egen kommune. Her vil det være fornuftig å skille mellom den kulturelle infrastrukturen og det vi kan kalle kulturelle fyrtårn der kommunene skiller seg ut og tilbyr kommunene noe av særskilt høy kvalitet eller er unikt for kommunen.

Noen områder vil også i seg selv være mer unike enn andre, ettersom de bygger på eksempelvis lokal historie. Kulturminner er eksempler på dette. Her er det mulig å samarbeide om vern av disse, uten at tilbudene vil kunne bli for like.

### 5.2 Overordnede problemstillinger

Slik samarbeidet fungerer i dag, er det kun på noen få enkeltområder at samarbeidet gir direkte resultater for innbyggerne i kommunene. Kulturskole er et eksempel der brukerne nyter godt av samarbeid.

Det er vanskelig uten videre å involvere innbyggerne i et prosjekt som har som formål å øke samarbeidet på kultursiden i Listerregionen. Det synes derfor på kort sikt mer hensiktsmessig å arbeide med relasjonen mellom de seks kommunene på det administrative planet, og bygge ut samarbeidsrelasjonene mellom de involverte aktørene, samt legge rammer for kulturnettverket som gjør det mulig å gjennomføre felles aktiviteter der dette er ønskelig. Dette vil på sikt også kunne gi tilbud for innbyggerne, men vil allerede på kort sikt kunne ha positiv betydning for fagmiljøet.

På et overordnet plan vil det likevel være viktig for kulturkontorene å legge til rette for personer som ønsker å lage arrangementer som involverer personer fra flere kommuner, eller på annen måte kan tjene på interkommunalt samarbeid. Større arrangementer vil kunne ha betydning for flere kommuner enn den ene kommunen der arrangementet er lokalisert. Et veletablert samarbeid mellom kommunene, vil være en fordel med tanke på å støtte opp om slike arrangementer.

En utfordring her er å kunne finansiere tiltak som ikke nødvendigvis gjennomføres i egen kommune, men som kommer egne innbyggere til gode.

### 5.3 Koordinering

Gitt at det er ønskelig å øke omfanget av interkommunalt samarbeid på kulturfeltet, er det neste spørsmålet hvordan dette kan gjøres.

Det synes hensiktsmessig å starte med å arbeide med noe der de som er involverte i kulturnettverket selv kan være med på å legge til rette for samarbeid.

Med utgangspunktet i funnene fra intervjuene og innsamlede data, er det noen områder som skiller seg ut som mulige å arbeide videre med: Det er behov for å sikre bedre koordinering på tvers av kommunegrensene, med tanke på hvilke forestillinger, kurs og andre aktiviteter som kommunene arrangerer eller finansierer.

En viktig brikke i dette arbeidet er informasjon. Med nedleggelsen av kulturkalenderen i regionen er dette arbeidet blitt enda viktigere enn før. Kulturkontorene i kommunene kan i dag bidra gjennom å sende informasjon til de andre Listerkommunene om egne aktiviteter. Nettverket bør her fungere som et nav som sikrer gjensidig promotering av blant annet:

- Teaterforestillinger og lignende.
- Konserter
- Utstillinger
- Kursvirksomhet
- Idrettsarrangementer

Det bør også arbeides videre med en felles informasjonsplattform rettet mot innbyggere og turister som gjør det enkelt å få oversikt over det kulturtilbudet som finnes i regionen. Tilbud som teaterforestillinger eller revyer som kun tilbys i en kommune, kan med fordel promoteres i de øvrige kommunene. Dette vil også kunne være fordelaktig for private arrangører.

Hvordan en slik plattform skal utformes er det likevel vanskelig å komme med konkrete anbefalinger om.

På områder der kommunene selv har en aktiv rolle som arrangør eller tilrettelegger, er det også mulig å hente gevinster ved å samarbeide. Både tiltak som den kulturelle skolesekken og også tilbud a laden kulturelle spaserstokken, er områder der kommunene har gode muligheter til selv å lage rammene for utforming av tilbud gjennom å invitere kunstnere. Samarbeid om opplegg i regi av den kulturelle skole-

sekken vil dermed kunne gi noen stordriftsfordeler som både kan være gunstige for kulturkontorene og også for mottakerne av tilbudet.

#### 5.3.1 Fagnettverk

Faglig samarbeid mellom kulturkontorene i regionen er noe som etterspørres av de fleste som er med i kulturnettverket. Det synes å være et reelt ønske om å dele faglige ressurser og arbeide tettere sammen på flere områder. Dette sees blant annet på som en mulig måte å tenke på for å kunne tiltrekke seg individer med høy kompetanse, noe vi vil komme tilbake til senere.

For å sikre at et slikt arbeid blir reelt og faktisk gir en avkastning, bør det organiseres på en måte som gjør at noen har et ansvar for å utvikle fagsamarbeidet.

Dette kan være ved at det innad i nettverket velges ut enkeltpersoner og kommuner som har et ansvar for ett område. Personer og/eller kommuner som har særlig kunnskap om et felt, eventuelt den kommunen som har utmerket seg på et område, kan da være fagansvarlige for dette området. Eksempelvis kunne Flekkefjord kommune være fagansvarlig for kulturskolen, mens Farsund kommune har et særskilt ansvar når det gjelder Den kulturelle skolesekken.

Hva et slikt ansvar skal innebære, må nettverket enes om, men utgangspunktet bør være behovene regionen har for kompetanseheving og utvikling. For noen deler av kulturfeltet vil et slikt ansvar hovedsakelig handle om å spre informasjon om aktiviteter, kurs eller lignende. Mens det på andre områder i større grad vil måtte handle om å drive utvikling av tilbud.

Det vil være nødvendig å avklare hva som er ønskelig, og hva regionen har av både personell- og økonomiske ressurser til å støtte opp om et slikt arbeid, slik at det er midler til eksempelvis felles samlinger eller kurs.

#### 5.3.2 Rekruttering

I forlengelsen av fagnettverk, kan det være gevinster ved å koordinere behov for nyansettelser. Kulturskolefeltet er ett område der det er vanskelig å rekruttere, både fordi det er vanskelig å finne personer med ønsket kompetanse og fordi det er små stillingsbrøker.

I forbindelse med stillingsutlysninger er det fornuftig å undersøke om det er liknende behov også i nabo-kommunene.

Nettverket er her viktig fordi det innebærer en arena for samarbeid og kompetanseheving som bør markedsføres i forbindelse med stillingsutlysninger. Samtidig er det i denne sammenhengen også viktig at nettverket brukes aktivt som et faglig nettverk.

Ressursinnsatsen på kultur varierer sterkt mellom de seks kommunene. Noen kommuner har en relativt stor stab som arbeider med kulturspørsmål, mens det i andre kommuner er svært begrensede personellressurser. Ved nyansettelser kan det være flere gevinster å hente ved å drive intern opplæring innad i nettverket. I denne sammenhengen bør det undersøkes muligheter for å etablere en slags fadderordning, der nyansatte i kommunene i nettverket følges opp av en annen person som har kompetanse og erfaring på feltet, dersom denne typen kompetanse mangler i en kommune.

## 5.4 Samarbeid om kulturaktiviteter

I det videre arbeidet er det også ønskelig å inkludere noe samarbeid omkring konkrete kulturaktiviteter. Dette er både etterspurt i nettverket, samtidig som det er en naturlig vei å gå, dersom samarbeidet mellom kommunene skal styrkes.

Vi vil her presentere noen forslag til videre samarbeid, men det er viktig å presisere at dette ikke er en uttømmende liste.

### 5.4.1 Fortidsminnevern og museer

Som vi allerede har vært inne på, er det et stort potensial for samarbeid innenfor feltet fortidsvern og museer ettersom regionen er rik på fortids- og kulturminner.

Et første steg i retning av et slikt samarbeid er å lage en felles kartlegging av denne typen minner i regionen, for deretter å utarbeide en felles regional plan knyttet til bevaring og formidling av disse minnene. Et slikt arbeid vil også innebære og etablere en enighet om hvilke mål som er viktige for kommunene på dette området. I denne sammenhengen har flere allerede vært inne på at det internasjonale Lister er en mulig fellesnevner for et felles samarbeid.

### 5.4.2 Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken er et område der samarbeid vil være spesielt gagnlig. Her er det kommunene selv, via skolene, som står for aktivitetene, selv om finansieringen kommer via fylkeskommunene.

Samarbeid rundt fortidsminnevern kunne med eksempelvis sees i sammenheng med Den kulturelle skolesekken.

Mens kommuner slik som blant annet Farsund og Flekkefjord har satset mye ressurser på dette feltet, har andre kommuner i liten grad satset på utarbeidelse av eget tilbud. De kommunene som ikke har satset mye på dette feltet, vil kunne ha mye å tjene på et slikt samarbeid.

Samarbeid i regionen kunne her bidra til å gi et tilbud som også fremmer regionale og lokale kunstnere og kulturaktører. Læreplanene for de ulike alderstrinnene kan her fungere som veileder for innholdet i tilbudet. Dette innebærer at det finnes et felles utgangspunkt som det er mulig å bygge videre på for kommunene i samarbeidet.

Som det allerede har vært nevnt tidligere, er dette et område der kommuner som allerede gjør det bra, vil kunne ta en ledende rolle for det videre arbeidet.

### 5.4.3 Kulturskolene

På kulturskolefeltet er det allerede etablert et vel-fungerende samarbeid mellom fem av de seks kommunene i regionen. Hægebostad samarbeider her med andre kommuner i naboregionen, selv om det kunne vært enklere for det øvrige samarbeidet om alle kommunene deltok i det samme samarbeidet, er det samarbeidet med Åseral og Audnedal allerede veletablert for Hægebostads del.

Elevene her har likevel ikke de samme tilbudene når det gjelder talentutvikling som i de øvrige kommunene i regionen.

Ettersom kulturskolene allerede har et vellykket samarbeid, vil anbefalingene for det videre arbeidet på dette planet være å fortsette dette samarbeidet.

For noen av kommunene vil det likevel være hensiktsmessig å vurdere om det er mulig å samarbeide om lærekrefter på dette området, herunder både i rekrutteringsfasen og i det ordinære undervisningsarbeidet.

### 5.4.4 Egenproduksjon

Som diskutert tidligere er det flere som ønsker mer samarbeid om egne produksjoner i regionen, ettersom dette er et område der regionen på flere områder stiller svakere enn ønsket.

Egenproduksjon kan her forstås på to måter. For det første kan det forstås som at kommunene selv pro-

duserer noe. For det andre kan det forstås som at innbyggerne i regionen produserer egne kulturprodukter. Det er først og fremst det siste som er tanken her.

Ettersom det allmenne kulturpolitiske engasjementet ikke tradisjonelt har arbeidet med å iverksette amatørtilbud for voksne, er det noen forsøk på å få til økt egenproduksjon som fort vil falle utenfor det kommunale oppdraget.

Kommunenes rolle bør i stedet her være å fungere som tilrettelegger slik at det er enkelt for regionens kunstnere og artister å produsere noe selv. Det er spesielt ønske om å få til egenproduksjon av teater i regionene. Kommunenes rolle vil likevel her være begrenset til å stille lokaler til disposisjon og støtte opp under miljøer som ønsker å gjøre noe på dette området. Det finnes allerede miljøer som arbeider med lokalrevyer og lignende som kan være et utgangspunkt for en videre satsing.

Når det gjelder musikk er det allerede en rekke aktive musikere i regionen. Samtidig finnes det allerede arrangører på dette området i kommunene. Igjen er kommunenes oppgave først og fremst og støtte opp under tiltak fra aktører i kommunene.

Dersom alle kommunene er enige om at det bør samarbeides om mer egenproduksjon i regionen, er det hensiktsmessig å etablere en felles pott for å kunne støtte opp under egne talenter, artister og arrangører som ønsker å få til noe i regionen – på en av de regionale scenene.

## 5.5 Arbeid med mål

På det mer overordnede plan er det nødvendig å få etablert en enighet om felles mål for kultursamarbeidet i regionen. I dette notatet er det allerede summert opp noen målsetninger som har gått igjen blant flere aktører i regionen.

Disse målene kan fungere som et utgangspunkt for det videre samarbeidet, men det er nødvendig å sikre enighet omkring disse målene for videre samarbeidet, samt supplere disse med konkrete milepæ-

ler slik at det er mulig å vise hvordan samarbeidet utvikler seg videre.

Det neste steget i samarbeidet om kultur i Listerregionen, bør derfor være å arrangere en mindre work-shop der formålet er å sette seg konkrete mål og milepæler for det videre samarbeidet.

I tillegg til målsetninger og milepæler, vil det være hensiktsmessig å enes om noen konkrete fellesinnsatser. Kulturskolen er her et slikt område der det allerede er et aktivt samarbeid, men også den kulturelle skolesekken og kulturminnevern er her egnede områder for samarbeid.

### 5.5.1 Behov for regional kulturplan

Det er mulig å samarbeide uten å ha en felles overordnet plan, men i stedet bli enige om samarbeid fra område til område.

Men, dersom samarbeidet skal være noe mer enn et ad hoc-samarbeid på enkelte felt, er en felles kulturplan et svært viktig arbeidsverktøy. En slik plan vil også bidra til å redusere konfliktene rundt lokalisering og investeringer fordi det er mulig å bli enige om flere investeringsprosjekter på samme tid og fordele dem på de ulike kommunene og/eller lage prinsipper for fordeling av kostnader og inntekter. Gevinster og potensielle «tap» blir dermed fordelt samtidig, slik at ikke én kommune vil fremstå som vinner og en annen som taper.

Dette arbeidet vil være en naturlig forlengelse av de lokale kulturplanene for de områdene som allerede har utarbeidet slike planer. For de øvrige kommunene vil en felles kulturplan kreve en større innsats. Dette vil likevel være i tråd med de signalene kulturutredningen har sendt ut, der planlegging av det lokale kulturlivet tillegges en stor vekt.





Oxford Research AS, Østre Strandgate 1, 4610 Kristiansand, Norge, Tlf. 40 00 57 93, [www.oxford.no](http://www.oxford.no)